ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ-2016

સૂચના :
1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજીયાત છે.
2. જયાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ–નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શકયતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ મૅનેજમેન્ટ એન્ડ માર્કેટિંગ (CMT/CTM) નોંધણી નંબર:_____
પાઠયક્રમ : પ્રવાસનનો બુનિયાદી પાઠયક્રમ (TS-01)
તારીખ : 10/07/2016
સમય : 11.00 to 02.00 **કુલ ગુણ : 100**

1	પર્યટનમાં સમયગાળાને અસર કરતાં પરિબળો કયા છે ? (A) કિંમત (B) આકર્ષણો તેમજ પ્રવૃત્તિઓ (C) રજાનો સમયગાળો (D) ઉપરના બધા જ
2	પહેલા યુરોપમાં એવા દિવસે કે જેમાંથી કામકાજ નું ચક્કર પૂરુ થતાં ધાર્મિક રીતભાતો માટે દિવસ ફાળવવામાં આવતા તેને ધાર્મિક દિવસ કે _____ કહેવામાં આવતા. (A) હોલી ડે (B) મન્ડે (C) બર્થ ડે (D) એકપણ નહીં
3	થાઈલેન્ડ,નેપાળ,શ્રીલંકા અને ભારતે પ્રવાસીઓની કેવી અસરો સ્પષ્ટપણે અનુભવી છે ? (A) નકારાત્મક (B) સકારાત્મક (C) સલામત (D) એકપણ નહીં
4	પ્રવાસનના વિકાસ, પ્રવાસ અને પાયાના માળખાંના વિકાસમાં મુખ્ય ફાળો કઈ સંસ્થા આપે છે ? (A) N.C.T. (B) ભારતસરકાર (C) રાજય સરકાર (D) I.T.D.C.
5	એવા પ્રકારના જોખમો કે જે આયોજકોની ક્ષતિના કારણે ઉભા થતાં હોય છે. (A) કાનૂની જોખમ (B) મુસાફરી જોખમ (C) ક્ષતિયુકત જોખમો (D) પ્રાકૃતિક જોખમ
6	કયા પ્રકારની હોટલો મોટે ભાગે મોટા શહેરોમાં જ આવેલી હોય છે ? (A) પ્રથમ વર્ગની (B) રિસોર્ટ અને લોજ (C) પંચતારક ડીલક્ષ (D) કેમ્પ આવાસ
7	હવાઈ ક્ષેત્રે સામાન્ય ભાડા કયા યાત્રાના વર્ગ પર આધારિત છે ? (A) ઈકોનોમી (B) બિઝનેસ (C) પ્રથમ વર્ગ (D) ઉપરના બધા જ
8	ઉડ્ડયન ક્ષેત્રે ડોલરમાં ચૂકવાતા ભાડામાં કયો ચાર્જ લેવામાં આવતો નથી. (A) રીફંડ (B) સેવા શુલ્ક (C) વહીવટી (D) રદીકરણ
9	વિદેશ યાત્રા માટે મહત્વનો દસ્તાવેજ કયો છે ? (A) પાસપોર્ટ (B) વિઝા (C) હવાઈમથક (D) વ્યવસ્થાપન
10	ભારતની આબોહવા માટે કઈ ઋતુ પ્રભાવક નીવડે છે ? (A) ગ્રીષ્મ (B) વસંત (C) વર્ષાઋતુ (D) શિયાળો
11	બજાર વ્યવસ્થાના ખ્યાલો શેના સિવાયના ક્ષેત્રમાં પણ પ્રસ્તુત છે ? (A) બ્જાર (B) ગ્રાહકો (C) વ્યાપાર (D) ઉપરના બધાજ
12	પ્રવાસન ઉત્પાદનમાં શું હોય છે ? (A) એકરૂપતા (B) વિવિધતા (C) સમાનતા (D) એકપણ નહીં
13	છૂટક દૂકાનોમાં થતાં પ્રદર્શનોને શું કહેવાય ? (A) પહોંચ (B) પસંદગી (C) દૃશ્ય (D) પી.ઓ.પી.
14	ગુજરાતના સમુદ્ર કિનારે ખંભાતના અખાત પાસે શું આવેલું છે ? (A) લોથલ (B) હડપ્પા (C) કાલિ બંગન (D) એકપણ નહીં
15	પટોળા મૂળભૂત રીતે કયાં બનાવવામાં આવે છે ? (A) બંગાળ (B) રાજસ્થાન (C) મહારાષ્ટ્ર (D) ગુજરાત

16	વૈભવ–વારસાગત શહેરોની રચનાના ખ્યાલને લીધે દક્ષિણ ભારતમાં શેના વિકાસને અત્યંત વેગ મળેલ છે ? (A) આંતર માળખાકીય (B) આર્થિક (C) સામાજિક (D) સાંસ્કૃતિક
17	પ્રવાસ શિક્ષણના ક્ષેત્રની રચનાનો ઉદ્દેશ શું છે ? (A) પ્રવાસનના વિવિધ પાસાથી માહિતગાર કરવા (B) જાગૃત્તિ કેળવવી (C) વિવિધ આવડતોનો અંદાજ કાઢવો (D) ઉપરના બધા જ
18	ભારતમાં આજે પણ મોટાભાગની કંપનીઓમાં પરિવહન રાહત અપાય છે. જેને આપણે શું કહીએ છીએ ? (A) LIC (B) LTC (C) રિઝર્વેશન (D) W.T.O.
19	જે વ્યકિત ભારતનો નિવાસી ન હોય અને દેશમાં 120 દિવસ કરતાં વધારે દિવસ રહેવા ઈચ્છતો હોય તો તેને દેશ છોડતાં કયા પ્રમાણપત્રની જરૂર રહે છે ? (A) વિનિમય પ્રમાણપત્ર (B) આવકવેરા પરવાનગી પ્રમાણપત્ર (C) વેપાર વિષયક વિઝા (D) વિઝા વિસ્તરણ ફોર્મ
20	રસ્તા પરની ફૂટપાથ પર બેસીને સ્મરણીકા વેચવી કયા ક્ષેત્રની એક મુખ્ય પ્રવૃત્તિ છે ? (A) ઔપચારિક (B) મુકત પ્રવેશ (C) અનૌપચારિક (D) ઉત્પાદન
21	પ્રવાસનક્ષેત્રે સંકળાયેલ કર્મચારી કેવા હોય છે ? (A) વિવેકી (B) મદદરૂપ થવાની ભાવના વાળા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
22	જે પ્રવાસ સાહસ પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલો હોય તેને શું કહે છે ? (A) વિશિષ્ટ પ્રવાસ (B) ગોલ્ફ પ્રવાસ (C) સાહસ પ્રવાસ (D) એકપણ નહીં
23	રજાઓ પરંપરાગત રીતે કઇ પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલ છે? (A) સામાજિક (B) પ્રવાસન (C) ધાર્મિક (D) આર્થિક
24	ભારતમાં કયા પર્યટકો માટે યાત્રાધામો એક મહત્વપૂર્ણ આકર્ષણ ગણાય છે? (A) આંતરરાષ્ટ્રીય (B) સમૂહ (C) સ્થાનિક (D) ધાર્મિક
25	પ્રવાસનના ગતિશીલ પરિબળોનો પરિચય પ્રાપ્ત કરવામાં મદદરૂપ થતો ખ્યાલલક્ષી અભિગમ એટલે શું? (A) પ્રવાસન પ્રવૃતિ (B) ભાડુ (C) પ્રવાસન (D) ટિકિટ
26	કઇ પંચવર્ષીય યોજનામાં ભારત સરકારે પ્રવાસને ઉદ્યોગનો દરજ્જો આપ્યો હતો? (A) સાતમી (B) છઠ્ઠી (C) પાંચમી (D) આઠમી
27	મધ્યવર્તીઓમાં કઇ સેવાનો સમાવેશ થાય છે? (A ટ્રાવેલ એજન્સીઓ (B) પ્રવાસ આયોજકો (C) ભોમિયા (D) ઉપરની બધીજ
28	W.T.O. નું મુખ્ય મથક કયું છે? (A) મેડ્રિક (B) ન્યૂયોર્ક (C) પેરિસ (D) જીનિવા
29	U.F.T.A.A.ની સ્થાપના કયારે થઇ? (A) 1945 (B) 1966 (C) 1975 D) 1958
30	મૂલ્યાંકન અને તુલના માટે સામાન્ય રીતે વપરાતા આંકડાકીય માપનો કેટલાં છે? (A) સાત (B) આઠ (C) અગ્યાર (D) દસ
31	લાંબા અંતરની મુસાફરી માટે સૌથી વધુ યોગ્ય પરિવહન સાધન કયું છે? (A) રેલ્વે (B) માર્ગ (C) જળ પરિવહન (D) હવાઇ પરિવહન
32	સ્થાયી મિલકત અને ધંધામાં રોકાયેલ મૂડીના સરવાળાને શું કહેવાય? (A) વેતન (B) નફો (C) ઉત્પાદક મૂડી (D) ખોટ
33	કયું સ્થાન ભોમિયાને વર્ણવવા માટે એક વિલક્ષણ વિચિત્ર કલ્પનાવાળું સ્થાન છે? (A) સંગ્રહસ્થાન (B) પ્રાણીસંગ્રહાલય (C) સ્ટેશન (D) મહેલ
34	ભારતમાં ઉડતા પક્ષીઓમાં સૌથી મોટું પક્ષી કયું છે? (A) મોર (B) સારસ (C) ગીધ (D) ગરુડ
35	પ્રકૃતિ સંરક્ષણની દિશામાં પહેલી શરૂઆત કયારે થઇ? (A) 1952 (B) 1935 (C) 1927 (D) 1933
36	કેરળમાં કયા મહિનામાં હાથીઓનું સરઘસ પર્યટકોના આકર્ષણનું મુખ્ય કેન્દ્ર છે? (A) ફેબ્રુઆરી (B) જાન્યુઆરી (C) નવેમ્બર (D જૂન

37	પ્રવાસન એજન્ટ હંમેશા શાનાથી પરિચિત હોવો જોઇએ? (A) વર્તમાન ભાડા કોષ્ટક (B) કિંમત (C) ઉપલબ્ધતા (D) ઉપરના બધાંજ
38	ઉડ્ડયન આરક્ષણ માટે ખાસ વિનંતી સંજ્ઞા SVC શેના માટે વપરાય છે? (A) સેવા (B) વિશિષ્ટ સેવા ભરતી (C) અન્ય સેવાની માહિતી (D) એકપણ નહીં
39	કયા મહિનામાં સૌથી વધારે પર્યટકોનુ આગમન થતું હોય છે? (A) ઓકટોબર (B) ઓગસ્ટ (C) માર્ચ (D) ડિસેમ્બર
40	જે લોકો યજમાન દેશ અને પ્રવાસીઓ વચ્ચે અંતરાય ઉભા કરે છે કોહેન તેમને શું કહે છે? (A) પર્યાવરણીય પરપોટા (B) પ્રવાસ માર્ગદર્શક (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
41	'જેરૂસલેમ માણસોને ગાંડા કરી મૂકે છે' આ મંતવ્ય કયા મનોચિકિત્સકનું છે ? (A) જહોન બાપટિસ્ટ (B) ઇજરાયલી સૈનિક (C) રાજવી ડેવીડ (D) યાસર-બાલ-અલ
42	પ્રવાસનમાં કોનો આધાર તરીકે ઉપયોગ થાય છે? (A) ઇતિહાસ (B) ભવિષ્ય (C) પર્યટકો (D) એજન્સીઓ
43	સાંચી સ્તૂપો કયાં આવેલાં છે? (A) કર્ણાટક (B) બિહાર (C) રાજસ્થાન (D) મધ્યપ્રદેશ
44	આપણા ભવ્ય સાંસ્કૃતિક વારસાનો આધાર એટલે, (A) સાર્વજનિક ઇમારતો (B) સંગ્રહાલય (C) મંદિરો (D) જોવાલાયક સ્થળો
45	પર્યટન અને તેના સ્વરૂપો શાની પ્રેરણાઓ સાથે સંકળાયેલા છે? (A) પર્યટક (B) સંસ્થા (C) સરકાર (D) સમાજ
46	કેવા પર્યટનમાં મુલાકાતી વ્યકિતગત સેવાઓ ખરીદતા હોય છે? (A) આંતરરાષ્ટ્રીય (B) સ્થાનિક (C) સામાજિક (D) વ્યકિતગત
47	કયા પ્રવાસ આયોજકો સ્થાનિક સરકાર પર તેની જાળવણી માટે દબાણ લાવી શકે છે? (A) ઘરઘથ્થુ (B) આંતરરાષ્ટ્રીય (C) સમૂહ (D) સ્થાનિક
48	અવલોકનોના નમૂનામાંથી મેળવેલા સમષ્ટિ પ્રાચલોના સંભવિત મૂલ્યોને શું કહે છે? (A) વિચરણ (B) બિંદુ અંદાજો (C) બહુલક (D) વિચલન
49	ભારતમાં પ્રથમ હવાઇ સેવાઓની શરૂઆત કયારે થઇ? (A) 1932 (B) 1853 (C) 1950 (D) 1936
50	ક્ષેત્રફળની દૃષ્ટિએ સમગ્ર વિશ્વમાં ભારતનું સ્થાન કયું છે? (A) પાંચમું (B) બીજુ (C) સાતમું (D) છઠ્ઠું
51	ઉત્તરીય અક્ષાંશોમાં ઋતુ અનસાર એક વર્ષને કેટલા મુખ્ય ભાગમાં વહેંચી શકાય? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
52	વૈશાખીનો તહેવાર કયા મહિનામાં આવે છે? (A) એપ્રિલ (B) મે (C) જૂન (D) જુલાઈ
53	યજમાન તથા સ્થાનિક લોકોથી અલગ રહીને ફકત માર્ગદર્શિત જૂથોમાં પ્રવાસ કોણ કરે છે? (A) આયોજકો (B) ટ્રાવેલ્સ કંપનીઓ (C) બાળકો (D) પર્યટકો
54	એક એવી કઈ અદ્દભૂત ઘટના છે જેનો આજના ભારતમાં ઉદ્દભવ થઈ રહેલો આપણે જોઈએ છીએ? (A) સ્વાતંત્ર્ય (B) સંમેલન (C) સંપર્ક (D) સમૂહ પ્રવાસ
55	કોની દીવાદાંડી પ્રાચીન વિશ્વની સાત અજાયબીઓ પૈકી એક ગણાય છે? (A) હેરોડોટ્રસ (B) રોમની (C) એલેકઝાન્ડ્રિયા (D) એકપણ નહીં
56	મુસાફરનો અનુભવ એક માળખાની રચના કરતો હતો જેને _____ કહી શકાય. (A) પર્યટન (B) પર્યટક વિજ્ઞાન (C) પ્રવાસન (D) આગંતુક
57	પ્રવાસન વ્યવસ્થાપકોને પરીક્ષિત કરવા માટેનું પ્રવાસન મંત્રાલય હાલમાં કયાં આવેલું છે? (A) ગ્વાલિયર (B) સીમલા (C) દિલ્હી (D) બેંગ્લોર
58	પર્યટકોની માંગ સંતોષવી હોય તો ભારતે કઈ નીતિ અપનાવવી પડશે? (A) સસ્તુ પરિવહન (B) પ્રવાસન વ્યવસ્થા (C) મુકત આકાશ (D) સધ્ધરતા

59	મુકત વેપાર પદ્ધતિ ચાલુ રાખવા આપણા પક્ષે શાની વધુ જરૂર છે? (A) હૂંડિયામણ (B) પૂરવઠા (C) ખોરાક (D) સ્વતંત્રતા
60	કયો એક એવો દેશ છે જયાં કોઈપણ પ્રકારના પર્યટક કાનૂન છે જ નહીં. (A) જર્મની (B) જાપાન (C) યુરોપ (D) એકપણ નહીં
61	પ્રવાસી અવરજવર, આવકો વગેરેના ભૂતકાલીન વલણોને માપવા માટે શું વપરાય છે? (A) વૃદ્ધિ સૂચકાંક (B) ઋતુગત સૂચકાંક (C) ભાવ સૂચકાંક (D) ઉપરના બધાં જ
62	ગ્રાહકોની જરૂરિયાતને ઓળખવી એટલે શું? (A) બજાર વ્યવસ્થા (B) નાણાંકીય વ્યવસ્થા (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
63	કઈ સંસ્થા દર વર્ષે એક હોટલ રેસ્ટોરંટ ગાઈડ પ્રકાશિત કરે છે? (A) GIT (B) FITS (C) FIT (D) FHRAI
64	ઔપચારિક ક્ષેત્રોમાં શાની ઉત્પાદકતા પ્રમાણમાં વધારે હોય છે? (A) શ્રમ (B) મૂડી (C) વેતન (D) ઉપરના બધાં જ
65	પ્રવાસન એજન્સીનો ખ્યાલ આધુનિક અર્થમાં કયાં ઉદ્ભવ્યો? (A) અમેરિકા (B) રશીયા (C) ઈંગ્લેન્ડ (D) જાપાન
66	ટુરિઝમ કેરિંગ કેપેસીટી કોનું પ્રકાશન છે? (A) W.T.O. (B) ગુજરાત સરકાર (C) ભારત સરકાર (D) I.A.T.A.
67	એરલાઈન્સમાં કમ્પ્યૂટર ટર્મિનલ દાખલ થયા પછી આરક્ષણ શેના દ્વારા થઈ શકે છે? (A) TCP (B) CRT (C) IHC (D) BSCT
68	હિમાલયના કયા જંગલોમાં દેવદાર, સ્પ્રુસ, કૈલ જેવા કિંમતી વૃક્ષો થાય છે? (A) મોસમી જંગલો (B) શંકુદ્રુમ જંગલો (C) ગીચ જંગલો (D) વરસાદી જંગલો
69	આપણા દેશમાં સાપ પકડવાનું કામ કયા લોકો કરે છે? (A) કલબેલિયા (B) જોગી (C) ઈરુલ્લા (D) ઉપરના બધાં જ
70	વસ્તુઓનું સ્વરૂપ મૂર્ત હોય છે ત્યારે સેવા કેવી હોય છે. (A) વિવિધરૂપ (B) સ્વામિત્વ (C) અમૂર્ત (D) મૂર્ત
71	જેને જોઈ, જાણી, સુંઘી કે સ્પર્શી શકાતી નથી, પરંતુ એના દ્વારા ઉભી થતી અસરોથી તેને માત્ર અનુભવી શકાય છે તેને શું કહેવાય? (A) વસ્તુ (B) સેવા (C) નિદાન (D) મૂલ્યાંકન
72	સેવા ઉત્પાદનમાં કોની વચ્ચે કોઈપણ પ્રકારના માલિકીપણાનું હસ્તાંતર થતુ નથી. (A) વેચનાર (B) ખરીદનાર (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
73	આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાસનક્ષેત્રે મુખ્યત્વે ભારત કેવું ધામ ગણાય છે? (A) સાંસ્કૃતિક (B) ધાર્મિક (C) બિનસાંપ્રદાયિક (D) સાંપ્રદાયિક
74	પ્રવાસન માગણી મોટેભાગે કેવી હોય છે ? (A) ગેરવાજબી (B) મૂર્ખતાભરી (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
75	નિગમ અધિનિયમો અનુસાર વહીવટીય વિકેન્દ્રીયકરણ કોણ કરે છે ? (A) રાજય સરકાર (B) કેન્દ્ર સરકાર (C) પ્રવાસન એજન્સીઓ (D) ટ્રાવેલ્સ કંપનીઓ
76	સેવા પૂરી પાડવામાં કોનો ફાળો મહત્વનો હોય છે ? (A) ગ્રાહકો (B) મનુષ્ય (C) વેપારી (D) ઉત્પાદક
77	કઈ સંસ્કૃતિએ ઘણા બધા પર્યટકોને પોતાની તરફ આકર્ષિત કરેલ છે ? (A) ભારતીય (B) જાપાની (C) ઈરાની (D) અમેરિકન
78	ફેબ્રુઆરીની શરૂઆતમાં પશ્ચિમ બંગાળમાં ગંગાના મુખ ઉપર કયો મેળો ભરાય છે? (A) પશુમેળો (B) મરૂભૂમિ (C) ગંગાસાગર (D) હસ્તશિલ્પ
79	આપણા દેશમાં ફૂડક્રાફ્ટની કેટલી સંસ્થાઓ કાર્યરત છે ? (A) 16 (B) 12 (C) 18 (D) 17
80	લોકોની આસપાસના વાતાવરણના સંદર્ભમાં પ્રવાસન વ્યવસ્થામાં કયા પ્રશ્નો ઉભા થાય છે ? (A) સરભરા (B) મર્યાદિત સાધનો (C) પરિણામો (D) ઉપરના બધાજ
81	કોઈ પણ પરિમાણાત્મક ખ્યાલના માપન માટે શું ઉપયોગી સાધન છે ? (A) સરવાળા (B) ટકાવારી (C) ગુણાકાર (D) આંકડાઓ

82	પ્રવાસ સંચાલકના સંકલિત પ્રવાસનું વેચાણ કોણ કરે છે ? (A) પ્રવાસ એજન્સી (B) એજન્ટો (C) દલાલો (D) સરકાર
83	પ્રવાસમાં રસ વધવાની સાથે સાથે તેમાં કોની પ્રસ્તુતતા પણ વધી છે ? (A) મુસાફરો (B) ઈતિહાસ (C) એજન્ટો (D) કંપનીઓ
84	જૂથ પર્યટનની ગોઠવણ કોના દ્વારા કરવામાં આવે છે? (A) પર્યટન સંચાલકો (B) નગરજનો (C) પર્યટકો (D) ઉપરનાં બધાં જ
85	ભારતમાં કયા કાળથી પરિવહન ઉદ્યોગ અસ્તિત્વમાં છે? (A) સંસ્થાનવાદ (B) સ્વતંત્ર્યોત્તર (C) પ્રાચીન (D) આધુનિક
86	લાભના ખ્યાલમાં ગ્રાહકની કઈ અપેક્ષાઓનો સમાવેશ થાય છે ? (A) વ્યાવહારિક (B) મનોવૈજ્ઞાનિક (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
87	કોના શાસનકાળમાં ભવન નિર્માણ ક્ષેત્રે આરસ પહાણનો ઉપયોગ પૂરતા પ્રમાણમાં કરવામાં આવ્યો. (A) જહાંગીર (B) શાહજહા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
88	સમગ્ર વિશ્વમાં પર્યટકોની અવરજવર પર શેની અસર પડતી હોય છે? (A) આબોહવા (B) મુસાફરીભાડા (C) સગવડો (D) ઉપરના બધાં જ
89	શાના માપદંડ માટે સમય શૃંખલાનો આધાર લેવામાં આવે છે? (A) વલણ (B) આબોહવા (C) ચક્રિય ગતિવિધિ (D) ઋતુગતતા
90	ભારતનો દરિયાકિનારો કેટલા કિલોમીટર લાંબો છે? (A) 6700 (B) 6200 (C) 5500 (D) 5700
91	ટૂરીસ્ટ પોલીસનું કામ શું છે ? (A) ટ્રાફિક નિયંત્રણ (B) સહેલાણીઓની મદદ કરવાનું (C) ગુના શોધવાનું (D) સજા કરવાનું
92	થોમસ કુક અને કેયોની કોણ હતા ? (A) પ્રવાસી (B) પૂરવઠા અધિકારી (C) પ્રવાસ આયોજક (D) પર્યટકો
93	કયા દેશે પ્રવાસીઓને આકર્ષિત કરવા માટે વિશ્વભરના દલાલો અને આયોજકોને નાણાં આપીને ઉંચા ખર્ચે મુલાકાત વર્ષમાં સિદ્ધિ મેળવી હતી. (A) માલ દીવ્સ (B) ઈન્ડોનેશિયા (C) રોમ (D) મલેશિયા
94	સંસ્કૃતિનું વેપારીકરણ લોકોને કાર્યરત જગતમાંથી કઈ દુનિયામાં લઈ જાય છે ? (A) એશ આરામ (B) સ્વતંત્ર (C) ગૃહ પ્રવૃતિ (D) ઉચ્ચશિક્ષણ
95	ભારતમાં પ્રવાસન વિભાગ કોની સાથે જોડાયેલો છે? (A) નાગરિક ઉડ્ડયન (B) પ્રવાસન ખાતા ( ) A અને B બન્ને (D) એકપણ નહીં
96	ભારતમાં કેટલા પ્રકારની રેલ્વે લાઇનો છે? (A) ચાર (B) બે (C) ત્રણ (D) પાંચ
97	વર્તમાન સમયે સમગ્ર વિશ્વ શામાં ફેરવાઇ રહ્યું છે? (A) ગ્રાહકના રૂપમાં (B) મહેમાનના રૂપમાં (C) પર્યટકમાં (D) ભૂમંડલીય ગ્રામમાં
98	બજારનો દરેક હિસ્સો જરૂરિયાતો અને અપેક્ષાને આધારે કેવો હોય છે? (A) અલગ-અલગ (B) એકસરખો (C) પરસ્પર વિરોધી (D) એકપણ નહીં
99	જયારે યજમાન પ્રજા પ્રવાસીઓની જીવનશૈલીનું અનુકરણ કરવા લલચાય છે આને સામાન્ય રીતે પ્રવાસનનો કેવો પ્રભાવ કહેવાય? (A) પ્રતિકૂળ (B) નકારાત્મક (C અનુકૂળ (D) એકપણ નહીં
100	ભારતના મુખ્ય ભૌગોલિક પ્રદેશો કેટલા છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ : 2016

સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજીયાત છે.

2. જયાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.

3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું

4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ–નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.

5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શકયતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (X) નિશાની કરો.

6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ ૨૬ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ મૅનેજમેન્ટ (CMT) **નોંધણી નંબર:**_____
પાઠયક્રમ : પ્રવાસન સંચાલન (TS-03)
તારીખ : 11/07/2016
સમય : 11.00 to 02.00 **કુલ ગુણ : 100**

1	પ્રવાસન ઉદ્યોગની સફળતા મોટે ભાગે કેવા સંચાલન પર આધાર રાખે છે? (A) ખર્ચાળ (B) બિનકાર્યક્ષમ (C) કાર્યક્ષમ (D) એકપણ નહિ
2	કોના અભિગમ મુજબ સંચાલન એ 'વૈજ્ઞાનિક - સંચાલન સંહતિ' તરીકે ઓળખાય છે? (A) ફેયોસ (B) મેરી પાર્કર (C) રોબર્ટ (D) ટેલર
3	પોતે જે એકમ અથવા કંપનીનું નેતૃત્વ કરે છે, તેની બધી જ પ્રવૃત્તિઓ માટે જવાબદાર રહે છે તેઓ કયા મેનેજર કહેવાય? (A) કાર્ય અનુસાર (B) વ્યવસ્થાકીય (C) જનરલ (D) ઉચ્ચ સપાટી
4	એક જ વ્યકિત ધંધાની માલિકી ધરાવે છે તેને શું કહેવાય? (A) વ્યકિતગત માલિકી (B) એક જ વ્યકિતની માલિકી (C) વ્યકિતગ વ્યવસ્થાતંત્ર (D) સામાન્ય ઓળખ
5	એક નેતા તરીકે ટીમમાં સહકાર સાધવાની મેનેજરની શકિત એટલે? (A) યાંત્રિક કૌશલ્ય (B) વિભાવનાત્મક કૌશલ્ય (C) માનવીય કૌશલ્ય (D) ટેકનિકલ કૌશલ્ય
6	જયારે ધ્યેય સિધ્ધ કરવામાં બે કે બે કરતાં વધારે વ્યકિતઓના સહિયારા પ્રયાસોની જરૂર પડતી હોય ત્યારે શું રચાય છે? (A) ઉદ્યોગ (B) સંગઠન (C) પેઢી (D) ઉપરના બધાજ
7	સંકુલતાના કયા વિભેદીકરણમાં એકમો વચ્ચેના ભેદનું પ્રમાણ લક્ષમાં લેવાય છે? (A) વિષમસ્તરીય (B) સમસ્તરીય (C) સ્થાનીય (D) ઉપરના બધાંજ
8	કયા પ્રકારના સંગઠન માળખા વિવિધ પ્રકારની સેવાઓ અને ઉત્પાદનો પૂરાં પાડે છે? (A) ઉત્પાદન સેવા આધારિત (B) સ્થાનીય પાયાવાળા (C) જૂથ (D) ગૂંથણી યુકત

9	લડવાની કે શિક્ષાની બીક વગર વ્યકિતને નૂતન વિચારોનો પ્રયોગ કરવાની સ્વતંત્રના આપવામાં આવે તે બાબત સંગઠન સંસ્કૃતિના કયા પાસાનું સૂચન કરે છે? (A) પુરસ્કારો (B) જોખમ લે ુ (C) સંઘર્ષ (D) સ્વાયત્તતા
10	સભ્યોની પ્રવૃત્તિઓમાં એકસૂત્રતા હોય તેને શું કહેવાય? (A) સંગઠન (B) જૂથ (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહી
11	જૂથ જેટલુ વધારે એકરૂપ અને સ્થિર હોય તેટલું વધુ પ્રમાણમાં તે પોતાના સભ્યો માટેના ધારાધોરણો નિશ્ચિત કરવામાં _____ (A) અસરકારક નિવડી શકતુ નથી. (B) અસરકારક નિવડી શકે છે. (C) ખોટુ સાબિત થાય છે. (D) એકપણ નહી
12	કયા જૂથોની રચના ઇરાદાપૂર્વક કરવામાં આવતી નથી? (A) અનૌપચારિક (B) ઔપચારિક (C) સભ્યપદ (D) સંદર્ભ જૂથ
13	સિગમંડ ફ્રોઇડે માનવ વ્યકિતત્વના કયા સ્ત્રોતોની વાત કરી છે? (A) ઉદ્દીપ્ત (B) દેખરેખ (C) નિયંત્રણ (D) ઉપરના બધાંજ
14	પર્યટન વ્યવસાયના ઉપભોકતાઓ સેવા કે ઉત્પાદનની સાથે બીજું શું મેળવે છે? (A) કર્મચ રીનો અનુભવ (B) સેવાની ગુણવત્તા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહી
15	માનવશાસ્ત્ર અને માલસામગ્રી અને સાધનના વપરાશ માટેની પધ્ધતિસરની યોજનાને શું કહેવામાં આવે છે? (A) વ્યવસ્થાતંત્ર (B) નાણાકીય આયોજન (C) અંદાજપત્ર (D) એકપણ નહી
16	માનવશાસ્ત્ર અને માલસામગ્રી અને સાધનના વપરાશ માટેની પધ્ધતિસરની યોજનાને શું કહેવામાં આવે છે? (A) વ્યવસ્થાતંત્ર (B) નાણાકીય આયોજન (C) અંદાજપત્ર (D એકપણ નહી
17	નફા અને નુકસાન ખાતાના મહત્વના તત્વો કયાં છે? (A) આવક (B) ખર્ચા (C) A અને B (D) માત્ર A
18	કુલ વેચાણમાંથી પરત કરવામાં આવેલ માલનું મૂલ્ય અને વળતરને બાદ કરવામાં આવે ત્યાર પછી જે રકમ વધે છે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) ચોખ્ખુ વેચાણ (B) કુલ વેચાણ (C) કાચો નફો (D) આવક
19	બજાર જૂથ અંગેના લક્ષ્ય અંગેની કાર્યપ્રણાલી અને અપેક્ષાઓના સંદર્ભમાં માહિતી એકઠી કરવામાં આવે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) બજાર-સર્વેક્ષણ (B) વલણ વિશ્લેષણ (C) સહ-સંબંધિત વિશ્લેષણ (D) બજારક્રિયા
20	જે પ્રવાસ આયોજકો પ્રવાસ-નિવાસ વ્યવસ્થા તથા અન્ય સેવાઓને સમાવતુ રાબેતા મુજબનું પ્રવાસ પેકેજ આપે છે તેના કેવા આયોજકો કહેવાય? (A) સામૂહિક બજાર આયોજકો (B) વિશિષ્ટ પ્રવાસ આયોજકો (C) વ્યકિતગત બજાર આયોજકો (D) ઉપરનાં બધાંજ
21	બેન્ક અથવા રૂમ કોઇપણ પ્રવાસીને કે હોટલના પ્રવાસીને ભવિષ્યમાં ફાળવણી કરવા માટે કયો શબ્દપ્રયોગ થાય છે? (A) બુકિંગ (B) કન્ફર્મેશન (C) ઓપ્શન (D) ઓવરબુકિંગ
22	કોઇપણ ટપાલ કચેરીમાં ટપાલ અંગે જરૂરી ટપાલ ટિકિટ ખર્ચ અંગે (A) જાણી શકાતુ નથી. (B) જાણી શકાય છે (C) પૂછી શકાતુ નથી (D) નક્કી હોતુ નથી.
23	જે ક્ષણે કોઇ મુસાફર વિસ્તૃત પ્રવાસ અંગે વિચારે છે ત્યારે તે ચોક્કસપણે શેના વિશે વિચાર કરતો હોય છે? (A) વાહન વ્યવહાર (B) નાણાકીય ખર્ચ (C) પ્રવાસ સંસ્થા (D) એકપણ નહી
24	બુકિંગ, રિઝર્વેશન,કન્ફર્મેશન, ઓવર બુકિંગ વગેરે જેવા શબ્દો શેના સંદર્ભમાં વપરાય છે ? (A) પ્રવાસન સંસ્થા (B) એજન્ટ (C) મુસાફરો (D) વેપારીઓ

25	ઉપાહારગૃહના ચોપડાઓ રાખવાની સંહતિ મુખ્યત્વે શેનું વર્ગીકરણ કરે છે? (A) આવક (B) ખર્ચ (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહી
26	પ્રવાસ સંચાલનનું પ્રથમ પગથિયુ કયુ છે? (A) પ્રવાસન (B) આયોજન (C) યોગ્ય વ્યવહાર (D) વાતચીત
27	માનવશકિત આયોજન એ કોનો અંતર્ગત ભાગ છે? (A) આયોજન (B) પરિવહન (C) પ્રવાસન (D) માનવશકિત
28	આહાર પેદાશોનો દૂરૂપયોગ ઘટાડવા માટે શું કરવું જોઇએ? (A) ખરીદી વધારવી (B) ખરીદીની ગુણવત્તા (C) ખરીદી ઘટાડવી (D) ઉપરના બધાં જ
29	વ્યાવસાયિક પ્રવાસની માંગ મોટાભાગે કેવી હોય છે? (A) ગ્રામ્યલક્ષી (B) શહેરલક્ષી (C) રાષ્ટ્રીયલક્ષી (D) આંતરરાષ્ટ્રીય લક્ષી
30	વ્યાવસાયિક પ્રવાસનની સાપેક્ષ રીતે પડતર ઊંચી હોય છે અને તે કારણથી તેનું વળતર ઊંચુ હોય છે. ‘ – આ વિધાન કોનું છે? (A) ડેવીડસન (B) આલ્ફેડ (C) રિકાર્ડો (D) માર્શલ
31	કોઇપણ સેવા કે ઉત્પાદનની જેમજ અધિવેશન માટેની સવલતો પૂરી પાડનારે કેવી બજાર નીતિ અપનાવવી પડે છે? (A) મજબૂત (B) ઢીલી (C) સામાન્ય (D) સીધી
32	પ્રવાસનના પ્રવેગીકરણ માટે કયા પ્રવાસો યોજવામાં આવે છે? (A) ફરવા લાયક (B) વ્યકિતગત (C) કૌટુંબિક (D) જોવાલાયક
33	ટેલરની સંચાલનની થીયરીના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો કેટલા છે? (A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
34	એક નેતા તરીકે ટીમમાં સહકાર સાધવાની મેનેજરની શકિત એટલે..... (A) યાંત્રિક કૌશલ્ય (B) વિભાવનાત્મક કૌશલ્ય (C) માનવીય કૌશલ્ય (D) ટેકનિકલ કૌશલ્ય
35	નવા ઉદ્યોગ સાહસિકે બજારમાં શેની શોધમાં રહેવું જોઇએ. (A) ગર્ભિત તકો (B) ભાવિ વિકાસની શકયતાઓ (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
36	ચોક્કસ ફરજોનો નિર્દેશ કરતાં કાયદાઓ અને નિયમનો કઇ રીતે નક્કી કરેલા હોય છે? (A) ઔપચારિક (B) વાસ્તવિક (C) ખોટી (D) સાચી
37	ભારતીય સંગઠનોમાં મોટા ભાગના તમામ નિર્ણયો કોણ લે છે? (A) મેનેજર (B) સંચાલકો (C) ઉચ્ચાધિકારીઓ (D) સરકાર
38	ભારતીય સંગઠનોમાં મોટા ભાગના તમામ નિર્ણયો કોણ લે છે? (A) મેનેજર (B) સંચાલકો (C) ઉચ્ચાધિકારીઓ (D) સરકાર
39	સંસ્થાકીય કામગીરી સુધારવા માટે શું સમજવુ જરૂરી છે? (A) જૂથોનું સ્વરૂપ (B) જૂથોનું વર્તન (C) જૂથોમાં ચાલતો પારસ્પરિક વ્યવહાર (D) ઉપરના બધાં જ
40	બધાં નાના જૂથો એ પ્રાથમિક જૂથો હોતા નથી, પરંતુ બધાં પ્રાથમિક જૂથો કેવા હોય છે? (A) મોટા (B) નાના (C) મધ્યમ (D) ખોટા
41	ફ્રોઇડીયન ખ્યાલોમાંના સુપર ઇગોવાલી અહમ સ્થિતિ એટલે..... (A) વડીલ (B) પુખ્ત (C) ઘરડા D) બાળક
42	નાના ઉપદેશક કેવુ વર્તન કરનાર હોય છે? (A) અંત:સ્ફૂરણાભર્યું (B) સર્જનાત્મક (C) ચાલાકીભર્યું (D) ઉપરના બધાંજ
43	સ્વાભાવિક બાળક કેવું હોય છે? (A) મનસ્વી (B) જીજ્ઞાસુ (C) પ્રેમાળ (D) ઉપરના બધાંજ

44	પર્યટન ક્ષેત્રમાં સફળ થવાની ચાવી કઇ છે? (A) માહિતીમાં વૃદ્ધિ (B) જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ (C) છેલ્લી માહિતી (D) ઉપરના બધાંજ
45	અસ્થિર ખર્ચમાં ઉત્પાદન વધતાં ખર્ચ કેવુ રહે છે? (A) સ્થિર (B) શૂન્ય (C) વધતું (D) ઘટતું
46	માનવ સંસાધનના ક્ષેત્રમાં કેટલા માનવોની જરૂર પડશે તથા એકમની ભરતી અને યુનિટમાં મૂકવાનું કામ કઇ યોજના હેઠળ થાય છે? (A) સંચાલન (B) સંસાધન (C) રોજગાર (D) સરકારી
47	જવાબદારીઓ અને માલિકીના મૂડીના સરવાળાને શું કહેવામાં આવે છે? (A) મૂડીમાં ફાળો (B) જાળવી રાખેલ કમાણી (C) મિલકતો (D) ખર્ચ
48	હિસાબી પ્રક્રિયાના કયા તબક્કામાં નાણાંકીય પત્રકો તૈયાર કરવામાં આવે છે? (A) બીજા (B) ત્રીજા (C) ચોથા (D) પાંચમાં
49	પ્રવાસ આયોજન વ્યવસાય કેવો છે? (A) જોખમી (B) બિનજો મી (C) નફાકારક (D) નુકસાનકારક
50	પ્રવાસ આયોજકે સફળ થવું હોય અને પૈસા કમાવા હોય તો તેણે કેવી સેવા પૂરી પાડવી જોઇએ? (A) સંપૂર્ણ (B) અધૂરી (C) ગુણવત્તાયુક્ત (D) એકપણ નહીં
51	મોટા ભાગના પ્રવાસન સંચાલકો અને આયોજકો પોતાનુ કાર્યાલય મોટા શહેરોમાં રાખે છે અને નાનાં નગરો કે કેન્દ્રોમાં શું રાખે છે? (A) શાખાઓ (B) એજન્ટો (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
52	જુદાજુદા રૂમ માટે હોટેલ દ્વારા નક્કી કરાયેલાં દરને શું કહેવામાં આવે છે? (A) રેક રેટ (B) હોટેલ રેટ (C) ફૂલ ર ટ (D) હાફ રેટ
53	વેચાણ અહેવાલો, વેચાણ અંગેની ધારણાઓ, કમિશન ની ગણતરી તથા સેવા શુલ્ક કોની પાસેથી વસૂલવામાં આવે છે? (A) સરકાર (B) વેપારી (C) ગ્રાહકો (D) કંપનીઓ
54	ફાસ્ટ-ફુડ ઉપાહારગૃહ કેવી જગ્યા ઉપર હોવું જોઇએ? (A) શાંત વાતાવરણ (B) રોડ ઉપર (C) વિશાળ સંખ્યામાં લોકો અવરજવર કરતાં હોય (D) એકાંતવાળી જગ્યા
55	ઉપાહારગૃહમાં પીરસવામાં આવનારુ ભોજન ઉપાહારગૃહના ચાલનની કેવી બાબત છે? (A) બિનજરૂરી (B) મૂળભૂત (C) જરૂરી (D) ઉપરના બધાંજ
56	કોના માટે એ આવશ્યક છે કે તે એરલાઇન્સના પડતર માળખાને સમજે અને ઉત્પાદિત વેચાણ દ્વારા એરલાઇન્સના કુલ પડતરોને પહોંચી વળવા માટેની ખાતરી આપે? (A) સરકાર (B) વિદેશી કંપનીઓ (C) પ ઇલોટ (D) સફળ સંચાલક
57	કયા એર કોર્પોરેશન ધારા હેઠળ ખાનગી એર લાઇન્સના ચાલનની પરવાનગી આપવામાં આવેલ નથી. (A) 1953 (B) 1951 (C) 1954 (D) 1961
58	પ્રવાસન વ્યવસાયમાં સ્થળોની વચ્ચે અધિવેશન, ધંધાકીય મેળાવડા, પ્રદર્શન અને વિશિષ્ટ આયોજનો વગેરે શા માટે કરવામાં આવે છે? (A) પ્રવાસીઓને આકર્ષવા (B) હરીફોને આકર્ષવા ( ) નફો કમાવવા (D) ઉપરના બધાંજ
59	જયારે મોટી સંખ્યામાં વ્યકિતઓ અથવા પ્રતિનિધિઓના જૂથો કોઇ એક વિષય અથવા મુદ્દા ઉપર ચર્ચા કરવા એકત્રિત થાય ત્યારે તેને શું કહેવાય? (A) સમૂહસભા (B) વાતચીત (C) પરિષદ (D) મહાસભા

60	પ્રવાસનના પ્રવેગીકરણ માટે કયા પ્રવાસો યોજવામાં આવે છે? (A) વ્યકિતગત (B) કૌટુંબિક (C) ફરવા લાયક (D) જોવાલાયક
61	વ્યાવસાયિક પ્રવાસન પ્રવૃત્તિ કેવી છે? (A) અસતત ચાલતી (B) મંદ (C) સતત ચાલતી (D) ઉપરના બધાંજ
62	સંચાલન એટલે બીજાઓ પાસેથી કામ કાઢવી લેવાની કળા' – આ વ્યાખ્યા કોણે આપી ? (A) ટેલર (B) જ્યોર્જ આર. ટેરી (C) ફ્રેન્કલી (D) ફોલેટ
63	રોબર્ટ એલ. કત્ઝેનાં માટે મેનેજરને કેટલા મૂળભૂત કૌશલ્યોની જરૂર પડે છે ? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
64	એકાકી વેપારી પ્રથામાં નાણા એકઠા કોણ કરે છે ? (A) વ્યક્તિ પોતે જ ( ) બીજી વ્યક્તિઓ (C) સરકાર (D) ગ્રાહકો
65	પ્રવર્તમાન બજાર હરીફાઈ અને દરેક હરીફના બજાર હિસ્સા વિશેની માહિતી શેમાંથી મળે છે ? (A) બજાર માંગ વિશ્લેષણ (B) બજાર પુરવઠા વિશ્લેષણ (C) વેપારીઓ (D) ઉત્પાદકો
66	નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા ફેલાયેલી હોય તેને શું કહેવાય ? (A) વિકેન્દ્રીકરણ (B) કેન્દ્રીકરણ (C) ઓર્ડર (D) ભલામણ
67	કોઈક ચોક્કસ હેતુઓ સિદ્ધ કરવા એકબીજા પર આધારિત હોય અને પારસ્પરિક વ્યવહાર કરતી હોય એવી બે અથવા વધુ વ્યક્તિઓ દ્વારા શું બને છે ? (A) જૂથ (B) પેઢી (C) ઉદ્યોગ (D) સંગઠન
68	જૂથોની રચના શા માટે કરવામાં આવે છે ? (A) સંગઠન રચવા (B) ચોક્કસ કર્યો સિદ્ધ કરવા (C) ચોક્કસ હેતુઓ સિદ્ધ કરવા (D) આયોજન કરવા
69	વર્તમાનમાં મોટા ભાગના દેશો વિદેશી મુદ્રા વિકાસની પ્રવૃત્તિઓને ઉત્તેજન આપવા,સ્થાનિક આર્થિક પરિસ્થિતિ અને રોજગારીની તકો વધારવા માટે કોણે પ્રાધાન્ય આપે છે ? (A) પર્યટન (B) માનવસંસાધન (C) માનવસંચાલન (D) ઉપરના બધાજ
70	નાણાકીય સંચાલનના કામો કયા કયા છે ? (A) નાણાકીય જરૂરિયાતોનું અનુમાન કરવું (B) નાણાકીય જરૂરિયાતોનું વર્ગીકરણ કરવું (C) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં. (D) ઉપરના બંને
71	કુલ વેચાણમાં હિસાબી વર્ષ દરમ્યાન શેનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે ? (A) વેચાણમાં આવેલી બધી વેપારી વસ્તુઓ (B) સેવાઓની કુલ વેચાણ કિંમત (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં.
72	મોટી અને વૈભવી હોટલો વ્યક્તિગત અને સંસ્થાકીય ગ્રાહકો દ્વારા સેવાઓ અંગે પૂછપરછ કરવામાં આવે ત્યારે એ માટે જે રકમ વસૂલ કરવામાં આવે છે તેને શું કહેવાય ? (A) હોટલ રેટ (B) ફૂલબોર્ડ રેટ (C) રેકરેટ (D) હાફ બોર્ડ રેટ
73	જે સ્થળે પ્રવાસી પ્રવાસ કરી રહ્યો હોય તે શું કહેવાય ? (A) ડેસ્ટિનેશન (B) ચેક ઈન (C) ચેક આઉટ (D) ઓરિજીન
74	વિમાની મથકે ચકાસણી અને પરીક્ષણમાંથી પસાર થઈ ચૂકેલા માલ-સમાન ઉપરાંત મુસાફરને કઈ વસ્તુઓ લઇ જવાની છૂટ હોય છે ? (A) પાંચ કિલો વજન (B) છ કિલો વજન (C) ખભે લટકાવેલી (D) એક કિલો વજન
75	વાઉચર જારી કરીને એજન્ટ સેવા પૂરી પડનારને વાઉચરમાં જણાવેલી સેવાઓ પૂરી પાડવા અધિકૃત કરે છે અને એ સેવાઓ બદલ પાછળથી ચૂકવણી કરવાની બાંયધરી આપે તેને શું કહેવાય ? (A) એજન્ટ (B) નિયંત્રક વાઉચર (C) પ્રવાસન સંસ્થા (D) અધિકૃતીકારણ
76	મોટાભાગના વ્યવસાયિક પ્રવાસીઓ કયા વર્ગમાં પ્રવાસ કરતાં હોય છે ? (A) લોઅર વર્ગ (B) ઉચ્ચ વર્ગ (C) સેકન્ડ વર્ગ (D) ઉપરના બધાજ
77	પરિવહન એ કયા ઉદ્યોગનું મુખ્ય અંગ છે ? (A) વાહનવ્યવહાર (B) પ્રવાસન ઉદ્યોગ (C) ટ્રાન્સપોર્ટ (D) ઉપરના બધાજ

78	વર્તમાનમાં ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણને પરિણામે એરલાઈન્સ પર શું અસર થઈ છે ? (A) નફો વધ્યો છે. (B) ધંધો ઘટ્યો છે. (C) નવા પડકારો ઉભા થયા છે. (D) હરીફાઈ ઘટી છે.
79	જયારે ધ્યેય સિધ્ધ કરવામાં બે કે બે કરતાં વધારે વ્યકિતઓના સહિયારા પ્રયાસોની જરૂર પડતી હોય ત્યારે શું રચાય છે? (A) ઉદ્યોગ (B) સંગઠન (C) પેઢી (D) ઉપરના બધાજ
80	મોટાં કાર્યને નાની નાની સાદી ક્રિયાઓમાં વિભાજીત કરવામાં આવે તેને શું કહેવાય? (A) વહિવટ (B) કાર્ય વિભાજન (C) વિભાજન (D) કુશળતા
81	ઉચ્ચ કક્ષાએ જ નિર્ણય લેવાય અને નીચેની કક્ષાએ માત્ર સૂચનોનો અમલ જ કરવાનો હોય તેને શું કહેવાય? (A) વિકેન્દ્રીકરણ (B) કેન્દ્રિકરણ (C) ભલામણ (D) ઓર્ડર
82	જૂથમાં આંતરિક કાર્યોનો હેતુ શું સિધ્ધ કરવાનો હોય છે? (A) મૂલ્યો (B) નિર્ધારિત ધ્યેયો (C) ધારા ધોરણો (D) નીતિમત્તા
83	પ્રત્યક્ષ ખર્ચ અને પરોક્ષ ખર્ચનો સરવાળો કરવાથી શું પ્રાપ્ત થાય છે? (A) સ્થિરખર્ચ (B) કુલખર્ચ (C) અસ્થિર ખર્ચ (D) વાસ્તવિક ખર્ચ
84	સંશયિત દેવાની ઉધરાણીની રકમની ગણતરી કોના આધારે કરવામાં આવે છે? (A) આવક (B) રોકડ (C) ખર્ચ (D) નફો
85	પ્રવાસ-આયોજકોને ઊંચા ભાવની આંકણી દ્વારા જે વધારાની રકમ મળે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) ખરીદક્ષમતા (B) નેટરેટ (C) માર્ક-અપ (D) નફો
86	અધિવેશન માટેની સવલતો પૂરી પાડનારાઓએ કઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા સાથે સંપર્ક અને જોડાણ સ્થાપિત કરવા જોઈએ? (A) IRDA (B) ICAC (C) ICCA (D) ICCI
87	અધિવેશન વ્યવસાયમાં એક બાજુ ગ્રાહકો અને બીજી બાજુ કોણ હોય છે? (A) વેપારીઓ (B) મુખ્ય પુરવઠાકારો (C) એજન્ટો (D) દલાલો
88	પેદાશમાં સુધાર અને શરૂઆતની પ્રસ્તાવિત પેદાશ સેવાની ગુણવત્તાનો નિભાવ એ પેદાશના વેચાણ ઉપરાંત શેમાં મદદ કરે છે? (A) અભિવૃદ્ધિ (B) ઉત્પાદન (C) કિંમત નક્કી કરવા (D) એકપણ નહીં
89	આહાર સેવા ઉદ્યોગમાં ચાલકોના વ્યવહારું જ્ઞાનથી ભુલોનું પ્રમાણ _____ જઈ શકે છે. (A) ઊંચું (B) નીચું (C) મધ્યમ (D) વધી
90	કાર્ય વિશેની પસંદગી અને અગાઉથી નક્કી કરવું તેને શું કહેવાય? (A) વ્યવસ્થાતંત્ર (B) આયોજન (C) બજારતંત્ર (D) આધારણ
91	જે 'ગુડ્સ' હોય તે જ 'કમોડિટીઝ' બની શકે? (A) ના (B) હા (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
92	નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાનું પ્રથમ ચરણ કયું છે? (A) સમસ્યાને ઓળખવી (B) પરિસ્થિતિનું વિશ્લેષણ (C) માહિતી એકત્રિત કરવી (D) વિકલ્પો માટેની શોધ
93	નીતિ વિષયક નિર્ણયો લેનાર અધિકારીઓના એક નાના સમૂહમાં કેવા પ્રકારના મેનેજરોનો સમાવેશ કરી શકાય? (A) મધ્યમ સપાટી (B) જનરલ (C) ઉચ્ચ સપાટી (D) તળ સપાટી
94	'ઉદ્યોગ સાહસિકમાં સર્જનાત્મકતા અને નવપ્રવર્તનનો ગુણ હોવો જોઈએ' આ વિધાન__ (A) ખોટુ છે (B) સાચુ છે (C) કરી શકાય નહીં (D) અર્થહીન છે
95	નવા ઉદ્યોગ સાહસિકે બજારમાં શેની શોધમાં રહેવું જોઈએ ? (A) ગર્ભિત તકો (B) ભાવિ વિકાસની શકયતાઓ (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
96	વિવિધ પ્રકારની માલિકી ધરાવતી વિવિધ સંસ્થાઓ પ્રવાસને લગતી સગવડો અને ———–પૂરી પાડે છે. (A) જરૂરીયાતો (B) માંગ (C) વિવિધ ખર્ચાઓ (D) સેવાઓ
97	'વ્યવસ્થાપકોએ કર્મચારીઓ સાથે સહકાર સાધવો જોઈએ'–વૈજ્ઞાનિક વ્યવસ્થાપનનો આ નિયમ કોણે આપ્યો છે ? (A) ફ્રેન્કલી (B) ફોલેટ (C) ફેડરિક વિન્સટન ટેઈલર (D) હેન્રી

98	સામાન્ય રીતે કોઈપણ ધંધાકીય એકમનું મુખ્ય નાણાંકીય ધ્યેય લાંબાગાળે શું હોય છે ? (A) વેપાર કરવાનું (B) નુકસાન ઓછું કરવાનું (C) ફાયદો વધારવાનું (D) એકપણ નહીં
99	સામાન્ય રીતે હિસાબી સમય અંગેનો સમયગાળો કેટલો રાખવામાં આવે છે ? (A) ત્રણ માસ (B) છ માસ (C) એક વર્ષ (D) ત્રણ વર્ષ
100	વ્યવસ્થાપકોએ શું પૂરું પાડવું જોઈએ ? (A) ફાઈલિંગ માટેની વ્યવસ્થા (B) લેખન સામગ્રી (C) કચેરી માટેની જરૂરીયાતો (D) ઉપરના બધાજ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ – 2016

સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજીયાત છે.

2. જયાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.

3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું

4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ–નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.

5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શકયતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.

6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ ૨૬ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ માર્કેટિંગ (CTM)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠયક્રમ : પ્રવાસન સંચાલન **(TS-06)**

તારીખ : **11/07/2016**

સમય : **11.00 to 02.00** **કુલ ગુણ : 100**

1	બજાર વ્યવસ્થા એક _____ પ્રક્રિયા છે કે જે સમાજની ભૌતિક જરૂરિયાતોને ઓળખે છે અને સંતોષ છે. (A) સામાજિક (B) આર્થિક (C) વૈજ્ઞાનિક (D) સાંસ્કૃતિક
2	ગિલ્બર્ટ અને બેઇલીના મતે આધુનિક ધંધાદારી પ્રણાલિકાઓ અને બજાર વ્યવસ્થાના વિકાસના તબ્બકાઓ કેટલા છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
3	વેચાણ કોની જરૂરિયાત પર ભાર મૂકે છે? (A) ગ્રાહક (B) વિક્રેતા (C) સરકાર (D) સંસ્થા
4	માર્કેટીગ કોની સાથે સંકળાયેલું છે? (A) પેદાશ (B) વિતરણ (C) ઉપભોગ (D) ઉપરના બધા જ
5	પેઢીનું મુખ્ય કાર્ય શેમાં કાર્યક્ષમતા સિધ્ધ કરવાનું છે? (A) ઉત્પાદન (B) વિતરણ (C) A અને B (D) એક પણ નહિ
6	બજાર વ્યવસ્થા એ _____ ની દરેક વ્યક્તિ સાથે સંકળાયેલું છે? (A) ગ્રાહક (B) ધંધા (C) પેઢી (D) ઉદ્યોગ
7	પેઢીની સેવાઓ અને કાર્યકર્મોની કિંમતો નક્કી કરવાનું અથવા એ અંગે સલાહ આપવાનું કાર્ય કોણ કરે છે? (A) વેચાણ સંચાલક (B) પ્રદેશ સંચાલક (C) ગ્રાહક સંબધ સંચાલક (D) કિંમત સંચાલક
8	માર્કેટિંગ મેનેજર વ્યવહારમાં સફળ બની શકે તે માટે તેનો સ્વભાવ કેવો હોવો જોઈએ? (A) ઉત્સાહી (B) સક્રિય (C) સ્પર્ધાત્મક (D) ઉપરના બધા જ
9	બજાર વિભાજન એ એક _____ છે. (A) ઘટના (B) પ્રક્રિયા (C) બાબત (D) સંચાલન
10	વર્તણૂકલક્ષી વિભાજન શાના આધારે કરી શકાય? (A) ગ્રાહકોનું જ્ઞાન (B) વલણ (C) ઉપયોગ (D) ઉપરના બધા જ

11	પ્રવાસન બજારનું વિભાજન શાના આધારે કરી શકાય? (A) પ્રવાસનું અંતર (B) પ્રવાસનો સમયગાળો (C) A અને B (D) એક પણ નહિ
12	ક્યા દેશની સંસ્કૃતિ, ઈતિહાસ, સ્થાપત્ય, પર્વતો, ધર્મ અને વંશિયતા આંતરરાષ્ટીય પર્યટકો માટે આકર્ષણ રૂપ છે? (A) ભારત (B) અમેરીકા (C) જાપાન (D) રશિયા
13	બજાર સંસોધનને કેટલા ભાગમાં વહેંચી શકાય? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
14	ક્ષેત્ર અભ્યાસ દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલી માહિતીને કઈ માહિતી કેહવાય? (A) પ્રાથમિક માહિતી (B) ગૌણ માહિતી (C) જનસંખ્યા (D) યદરછ માહિતી
15	જ્યાં થોડી પેઢીઓ ઉદ્યોગના સંયુક્ત હિસ્સા પર નોંધપાત્ર અંકુશ ધરાવે તેને કયું બજાર કેહવાય? (A) ઈજારો (B) અલ્પહસ્તક ઈજારો (C) ઈજારોયુકત હરીફાઈ (D) હરીફાઈવાળું બજાર
16	પર્યટકોના પ્રવાહની ગતિવિધિને અસર પહોંચાડતું પરિબળ કયું? (A) રાજ ીય અને કાયદાકીય પરિમંડળ (B) સામાજિક પરિબળો (C) ભૌગોલીક પરિબળો (D) સલામતી અંગેના પરિબળો
17	_____ અનેક તત્વોનું બનેલું સંકુલ છે? (A) બજાર (B) પર્યટન (C) પ્રવાસન (D) એક પણ નહી
18	માહિતીનું પદ્ધતિસરનું એકત્રીકરણ અને તેનું તટસ્થ વિશ્લેષણને શું કેહવાય? (A) પ્રશ્નાવલી (B) નિર્દેશન (C) બજાર સંશોધન (D) વિભાગી કરણ
19	બજારલક્ષી પ્રકૃતિઓ અંગે નિર્ણયો લે તેમને કઈ માહિતી જોઈએ? (A) ગ્રાહક સંબધિત (B) બજાર સંબધિત (C) પ્રવાસ સંબધિત (D) ઉત્પાદન સંબધિત
20	વસ્તીમાંથી અમુક નમુનાનો સંપર્ક કરીને તેની પાસેથી માહિતી મેળવવામાં આવે તે સર્વેક્ષણને શું કેહવાય? (A) એકમ (B) સંપૂણ (C) નમૂના (D) વસ્તી
21	કોઈપણ સંસ્થા માટે તેના હરીફોની અવગણના કરવી શક્ય નથી, આ વિધાન _____ (A) સાચું છે (B) ખોટું છે (C) કહી શકાય નહિ (D) એક પણ નહિ
22	પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં માંગ આધારણની જરૂર શા માટે પડે છે? (A) પેદાશ ડીઝાઇન (B) વેચાણના હેતુઓ (C) પેદાશની માંગ સમજવા (D) ઉપરના બધા જ
23	પ્રવાસન ઉદ્યોગ એ _____ ઉદ્યોગ છે. (A) એક મુખી (B) બહુ મુખી (C) ઉપરના બન્ને (D) એક પણ નહિ
24	પર્યટકોની શારિરીક અને માનસિક સલામતી સાથે સંકળાયેલા પરિબળો કયા છે? (A) ભૌગોલિક (B) સામાજિક અને સલામતી (C) રાજકીય અને કાયદાકીય (D) એક પણ નહિ
25	વર્તમાન સમયમાં દુનિયાના દરેક દેશમાં શાની સ્થાપના થયેલી છે? (A) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન સંસ્થા (B) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન બોર્ડ (C) રાષ્ટ્રીય કમિશન (D) A અને B
26	ભારતમાં પ્રવાસન "મિનિસ્ટ્રી" ની નીતીના અમલીકરણ ની સંસ્થા કઈ છે? (A) પ્રવાસન નિગમ (B) પ્રવાસન વિભાગ (C) RDA (D) TRC
27	કઈ સંસ્થાઓ વ્યાપક અને વાણીજિયક સ્વરૂપની પ્રવાસન પ્રવુતિઓ આંતરિક રીતે વિકસાવી શકાય તે પ્રકારની રૂપાંતર પ્રક્રિયામાં મહત્વનું કાર્ય કરે છે? (A) બિનસરકારી (B) સરકારી (C) સ્થાનિક (D) રાજકીય
28	_____ એ સામાજિક જવાબદારી વાળા બજારવ્યવસ્થા ની મુખ્ય પ્રક્રિયા છે. (A) પ્રવાસીઓ (B) યજમાન વસ્તી (C) સમજાવટ (D) પર્યાવરણ

29	પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયા સાથે એક યા બીજી રીતે કોણ સંકળાયેલા છે? (A) જાહેર સંસ્થા (B) ખાનગી સંસ્થા (C) A અને B (D) એક પણ નહિ
30	બજારવ્યવસ્થા થી વપરાશમાં શું થાય છે? (A) વધારો (B) ઘટાડો (C) સંતુલન (D) કોઈ ફેરફાર થતો નથી
31	ભારત સરકારના ૧૯૯૨ ના પ્રવાસનના રાષ્ટ્રીય એક્સન પ્લાન હેઠળ કેન્દ્રિત વિકાસ માટે કેટલા પ્રવાસ કેન્દ્રો નક્કી કરવામાં આવ્યા છે? (A) ૧૫ (B) ૨૦ (C) ૨૧ (D) ૨૨
32	પ્રવાસન સાથે સંકળાયેલા જાહેર સંસ્થાઓનું વલણ કોના તરફી હોય છે? (A) વિકેન્દ્રીકરણ (B) કેન્દ્રીકરણ (C) સરકાર (D) પ્રવાસન
33	પ્રવાસનમાં પેદાશનો અનુભવ કોણ કરે છે? (A) ઉત્પાદક (B) ટ્રાવેલર્સ (C) પ્રવાસી (D) કંપની
34	પ્રવાસન પ્રવૃતિમાં ગ્રાહકોની જેવી ભૂમિકા છે તે જ પ્રકારની ભૂમિકા અને દરજ્જો કોનો છે? (A) સ્થાનિક સંસ્થાઓ (B) યજમાન વસ્તી (C) A અને B (D) એક પણ નહિ
35	પ્રવાસન “મિનિસ્ટ્રી” ની ભૂમિકા એક સંશોધક અને કયા સ્વરૂપની થઇ રહે છે? (A) નીતિ ઘડતર (B) વિકાસ (C) માનવ સાધન વિકાસ (D) ઉપરના બધા જ
36	અભિવૃદ્ધિના સાધનોમાં જાહેરાત, પ્રસિદ્ધિ અને વેચાણવૃધ્ધિ ઉપરાંત શેનો સમાવેશ થાય છે? (A) યજમાન વસ્તી (B) પ્રવાસ કેન્દ્રનો પ્રદેશ (C) વ્યક્તિગત વેચાણ (D) વાતાવરણ
37	બજારની જરૂરિયાત પ્રમાણે ગ્રાહકો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવા માટે કે તેમની જરૂરિયાત સંતોષવા માટે જે કંઈ આપી શકાય એને શું કેહવાય? (A) કિંમત (B) વસ્તુ (C) માંગ (D) પેદાશ
38	ગ્રાહકો જયારે પેદાશ ખરીદે ત્યારે તેની પાસેથી તેઓ અમુક લક્ષણો અને શરતોની અપેક્ષા રાખે છે તેને સંતોષતી પેદાશ બનાવે તો તેને કઈ પેદાશ કેહવાય? (A) અપેક્ષિત પેદાશ (B) અભિવૃદ્રિત પેદાશ (C) સંભવિત પેદાશ (D) ઉપરના બધા જ
39	મોટી કપનીઓમાં પેદાશ વિકાસાવવા માટે શું હોય છે? (A) વસ્તુમિશ્ર (B) અપેક્ષિત પેદાશ (C) જવાબદાર જૂથ (D) સંભવિત પેદાશ
40	પેદાશની નાણાકીય સુદૃઢતાનો વિચાર કર્યા પછી શાનો વિચાર કરવો કરવો જોઈએ? (A) વિચાણવૃધ્ધિ (B) વિતરણ (C) પ્રતિભા (D) ઉપરના બધા જ
41	શાની રચના ઉપર જ બજાર મિશ્રના અન્ય પાસા રચાય છે? (A) વેચાણ (B) સ્થળની રચના (C) પેદાશ (D) બાહેધરી
42	પેદાશશ્રેણીમાં આવેલું વિશિષ્ટ એકમે કે જેમના કદ, દેખાવ કિંમત કે અન્ય કોઈ લક્ષણના આધારે બીજાથી અલગ પાડી શકાય છે, તેને શું કેહવાય? (A) પેદાશ શ્રેણી (B) પેદાશ વસ્તુ (C) અભિગમ (D) બજારલક્ષી અભિગમ
43	બજારલક્ષી અભિગમ અને સ્થાનિક જનસંખ્યાના હિતો વચ્ચે સમતુલા સાધવા પ્રયત્ન કરવામાં આવે તે અભિગમ કયો છે? (A) વસ્તુલક્ષી (B) સમાજલક્ષી (C) બજારલક્ષી (D) પેદાશલક્ષી
44	ગ્રાહક જે મૂળભૂત સેવા કે લાભ ખરીદે છે તેનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) બજાર પેદાશ (B) અભિવૃધ્ધિ પેદાશ (C) કેન્દ્રીય લાભો (D) અપેક્ષિત પેદાશ

45	નવી પેદાશના ભાવી વેચાણ અને નફાકીય સંભવિતતાનાં અંદાજો તૈયાર કરવા એટલે _____ (A) ધંધાકીય વિશ્લેષણ (B) ધંધાકીય પર્યાવરણ (C) પેદાશ વિકાસ (D) વેપારીકરણ
46	પેદાશ વિકાસનું અંતિમ પગલું કયું છે? (A) વેપારીકરણ (B) પ્રતિભા (C) વિતરણ (D) માંગ
47	વસ્તુમિશ્રણમાં આવેલું પેદાશોનું એક જૂથ કે જે ગાઢ રીતે સંકળાયેલા હોય તેને શું કેહવાય? (A) પેદાશમિશ્ર (B) પેદાશ (C) પેદાશશ્રેણી (D) પેદાશ વસ્તુ
48	ગ્રાહકોની જરૂરિયાતો સંતોષવા _____ વિકસાવાય છે. (A) વસ્તુમિશ્ર (B) પેદાશો (C) સંભવિત પેદાશ (D) બજાર પેદાશ
49	આંતરરાષ્ટ્રીય બજારોમાં સ્થળ ઉત્તેજન અને પ્રતિભા નિર્માણનું કાર્ય કોણ કરે છે? (A) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસ સગંઠન (B) IRA (C) IBA (D) IRD
50	જયારે કોઈ પ્રવાસ સ્થળ દેશ અંગે નકારાત્મક પ્રતિભા પ્રવર્તતી હોય ત્યારે તે અંગે નિરાકરણ શોધવા કયા પ્રવાસો ઉપયોગી સાબિત થાય છે? (A) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસો (B) પ્રતિભા પ્રવાસો (C) પરિચય પ્રવાસો (D) આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાસો
51	કોઈ દેશમાં અચાનક કોઈ કટોકટી ઉદ્ભભવે ત્યારે પ્રવાસીઓના આગમનમાં શું થાય છે? (A) મોટો વધારો (B) મોટો ઘટાડો (C) કોઈ જ ફેરફાર થતો નથી (D) ઉપરના બધા જ
52	પ્રવાસન સ્થળો શા માટે વિશિષ્ટ ઘટનાઓનું આયોજન કરે છે? (A) પર્યટકોને આકર્ષવવા (B) નફો કમાવવા (C) સેવા કરવા (D) વેપાર કરવા
53	પ્રવાસન ઉદ્યોગના તમામ વિભાગો અને સંગઠનો શાનું આયોજન કરવામાં ફાળો આપે છે. (A) આનંદ દાયક પ્રવાસ (B) ધાર્મિક પ્રવાસો (C) પરિચય પ્રવાસો (D) ઉપરના બધા જ
54	બિન-આબોહવાકીય આકર્ષણોનો ઉદ્ભભવ માનવજીવનના કયા પરિબળો માંથી થાય છે? (A) સામાજિક (B) વંશીય (C) સાંસ્કૃતિક (D) ઉપરના બધા જ
55	પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન અને વ્યવસ્થા કેવા હોય છે? (A) ખર્ચાળ (B) સસ્તા (C) ઓછા (D) વધારે
56	પરિચય પ્રવાસોમાં અભિપ્રાય ઘડવૈયા માં કોને આમંત્રિક કરવા જોઈએ? (A) પત્રકારો (B) પ્રવાસ લેખકો (C) નેતાઓ (D) ઉપરના બધા જ
57	કયું પાસું પ્રવાસન પ્રવૃતિ અને મનોરંજનના સ્વરૂપમાંથી પરિણમે છે? (A) પ્રણાલિકા (B) સામાજિક દબાણો (C) બિન-આબોહવાકીયા (D) આબોહવાકીયઋતુગતતા
58	કયો તબક્કો પ્રવાસ સ્થળ વસ્તુ જીવનચક્રના તબક્કાનો છે? (A) જીવનચક્ર (B) વસ્તું જીવનચક્ર (C) A અને B (D) એક પણ નહિ
59	વિશિષ્ટ સ્વરૂપના પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન કરતી વખતે કઈ બાબત લેવી જોઈએ? (A) જરૂરીયતોની ભિન્ન્તા (B) ખર્ચ (C) આવક (D) નફો
60	પ્રવાસનના તમામ સ્વરૂપો સાથે શું સંકળાયેલ છે? (A) બજાર વ્યવસ્થા (B) ઋતુગતતા (C) સ્થિતિ સ્થાપકતા (D) પ્રવાસન માંગ
61	ક્યા રાજ્યએ પોતાના રાજ્યને એક સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન કેન્દ્ર તરીકે વિકસાવ્યું છે? (A) ગુજરાત (B) મહારાષ્ટ્ર (C) રાજસ્થાન (D) મધ્યપ્રદેશ
62	વર્તમાનમાં ઉજવણીના હેતુઓ અને ઉદેશો કોને જાગૃત કરવાના દ્રષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે છે? (A) મુલાકાતી (B) એજન્ટ (C) વેપારી (D) લોકો

63	કયો અભિગમ એવી અપેક્ષા રાખે છે કે બજાર વિભાજન એ શક્ય એટલું મોટું અને તેમાં બજાર વિકાસની સંભવિત ક્ષમતા હોવી જોઈએ? (A) પર્યટક (B) વેપારી (C) ગ્રાહકલક્ષી (D) બજારી
64	ઉત્સવો _____ ધોરણે ઉજવાતા હોય છે જયારે વિશિષ્ટ પ્રસંગો જે તે પ્રવાસન કેન્દ્ર પર ફકત એક જ વાર ઉજવાતા હોય છે. (A) વાર્ષિક (B) અર્ધ-વાર્ષિક (C) ત્રિ-માસિક (D) એક પણ નહિ
65	વિવિધ દેશોની સરકારો પ્રવાસનનો ઉપયોગ ક્યા વિકાસ માટે કરી રહી છે? (A) સામાજિક (B) આર્થિક (C) સાંસ્કૃતિક (D) આંતરરાષ્ટ્રીય
66	સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન એટલે સાંસ્કૃતિક હેતુ માટે વ્યક્તિઓની હેરફેર- આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે? (A) TTA (B) WTA (C) WHO (D) WTO
67	જયપુરને ક્યા શહેર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે? (A) લાલ નગરી (B) બલ્યું સીટી (C) ગુલાબી શહેર (D) લેક પેલેસ
68	કોની બજાર વ્યવસ્થા પ્રસંગને અનુરૂપ હોવી જોઈએ? (A) પર્યટકો (B) બજાર (C) દલાલો (D) ટ્રાવેલ્સ કંપનીઓ
69	પ્રવાસનને કોનો મોભો પ્રાપ્ત થયો છે? (A) વ્યવસાય (B) પેઢી (C) ઉદ્યોગ (D) બજાર
70	બજાર વ્યવસ્થા મિશ્રના તત્વ કયા છે? (A) અભિવૃદ્ધિ (B) કિંમત નિર્ધારણ (C) પેદાશ (D) ઉપરના બધા જ
71	ઉચ્ચવર્ગના પર્યટકોના વર્ગીકરણમાં મહ્દ અંશે કોને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે? (A) કિંમત (B) સગવડો (C) આવક (D) નફો
72	પ્રસંગ અને પ્રવાસન કેન્દ્રને પ્રસિદ્ધ કરવામાં અને વિકસવવામાં કોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે? (A) કલાકારો (B) લેખકો (C) વ્યાપક (D) આર્થિક
73	બજાર વ્યવસ્થા એ કેવી પ્રવૃતિ છે? (A) નફાકારક (B) સમાજિક (C) વ્યાપક (D) આર્થિક
74	ગ્રાહકોની વાસ્તવિક સંખ્યા એવી કોઈ વસ્તું માટે પ્રબળ ઈચ્છા રજૂ કરે જે હયાત ઉત્પાદન અથવા સેવા દ્વારા સંતોષી શકાય તેમ ન હોય તેવી માંગને કેવી માંગ કેહવાય? (A) નિષેધાત્મક માંગ (B) સુષુપ્ત માંગ (C) સતત ઘટતી જતી માંગ (D) અનિયમિત માંગ
75	છેવટના ખરીદનારને હોટલના ઓરડાઓની માહિતી સહીત ઓરડાઓ તેમજ સેવાઓની વેચાણ વૃદ્ધિ માટે સહાયભૂત બને એવી પેઢીને શું કેહવાય? (A) બજાર વ્યવસ્થાના મધ્યસ્થીયો (B) ગ્રાહકો (C) વેપારીઓ (D) સ્પર્ધકો
76	બજારના ધ્યાન સંપાદન અને જરૂરિયાતને સંતોષી શકે તેવી વપરાશ માટે ઉપયોગી એવી કોઈ પણ ચીજ વસ્તુને શું કેહવાય? (A) ઉત્પાદન (B) રચના (C) મિશ્રબજાર (D) એક પણ નહિ
77	સારી ગુણવત્તા, દેખાવ અને સારા લક્ષણો ધરાવતી હોય તેવી ચીજવસ્તુઓની તરફેણ કોણ કરતું હોય છે? (A) વેપારીઓ (B) ગ્રાહકો (C) બજાર (D) સરકાર
78	કોઈપણ સંસ્થા પોતાના હાથ પરના ધંધાથી સંતુષ્ટ હોય તેવી સ્થિતિને કઈ માંગ કહી શકાય? (A) વધુ પડતી માંગ (B) સુષુપ્ત માંગ (C) ભરચક માંગ (D) અનિયમિત માંગ

79	સેવાઓ કેવી હોય છે? (A) લાંબાગાળાની (B) ટૂંકાગાળાની (C) ક્ષણભંગુર (D) પ્રશંસનીય
80	સંસ્થાકીય ધ્યેય કયા ખ્યાલ દ્વારા આવી શકે છે? (A) બજાર વ્યવસ્થા (B) વેચાણ અંગેનો ખ્યાલ (C) સમાજલક્ષી વ્યવસ્થા (D) પેદાશનો ખ્યાલ
81	વેચાણ કે ધંધાના પ્રોત્સાહન માટેનું સૌથી હાથવગુ સ્વરૂપ હોય તેને શું કેહવાય? (A) પ્રચાર (B) વેચાણ (C) જાહેરાત (D) વેચાણ પ્રોત્સાહનો
82	જયારે હોટલ દ્વારા પૂરી પાડવામાં ન આવતી હોય તેવી આવાસ સુવિધાને બદલે પર્યટકોની સુશ્રુષાને અનુલક્ષીને ખાસ રીતે આયોજન કરવામાં આવેલી વ્યવસ્થાને શું કેહવાય? (A) પેઈગ ગેસ્ટ (B) પૂરક આવાસ સુવિધા (C) યાત્રી નિવાસ (D) મોટોલસ
83	વ્યવાસાયિક સંચાલન ધરાવતી પેઢીઓની સામે વ્યાપાર કેવો હોય છે? (A) એકાંગી (B) કૌટુંબિક (C) A અને B (D) એક પણ નહિ
84	તત્કાલીન પ્રર્યાવરણને તેમજ તેના દ્વારા બજારને પૂરી પાડવામાં આવતી સેવા ક્ષમતાને પ્રભાવિત કરે એવા તત્વોનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) આર્થિક પર્યાવરણ (B) તકનીકી પર્યાવરણ (C) સુક્ષ્મ પર્યાવરણ (D) રાજકીય પર્યાવરણ
85	કઈ પ્રોડકટ એ અત્યંત નાશવંત છે? (A) વિમાન માર્ગી (B) રેલ્વે (C) એસ.ટી.નિગમ (D) ઉપરના બધા જ
86	બજાર એકમના હેતુઓ, વ્યૂહરચનાઓ, વ્યવસ્થા તંત્ર અને તેની કામગીરીનું વ્યવસ્થિત પરિક્ષણ એટલે શું? (A) બજારની અસરકારકતાનું અન્વેષણ (B) બજાર પુરવઠો (C) બજાર તંત્ર (D) બજાર વ્યવસ્થા
87	વિમાની માર્ગી સેવાને અસર કરનારા બજાર સંબંધી પરિબળોમાં શાનો સમાવેશ થાય છે? (A) કિંમત નિર્ધારણ (B) ઉદ્ગપન સેવા (C) બેઠકની ધનિષ્ઠતા (D) ઉપરના બધા જ
88	વિમાની કંપનીઓના નફાની કમાણીનો આધાર કિંમત નિર્ધારણ અને પડતર ઉપરાંત શેના પર રહેલો છે? (A) અંકુશ રાખવાની આવડત (B) પેસેન્જર (C) અ અને બ (D) એક પણ નહિ
89	પર્યટન માટેના વાહનવ્યહારના ગ્રાહકોનું વર્ગીકરણ શેના આધારે થાય છે? (A) મુસાફરી માટેની પ્રેરણા (B) બજાર વિભાજન (C) ઉપરના બન્ને (D) એક પણ નહિ
90	વિમાની માર્ગી વાહન વ્યવહારના બજાર વિભાજન માટે મહત્વ કારણ કયું છે? (A) કિંમત (B) માંગ (C) સેવાઓની અપેક્ષા (D) પુરવઠો
91	વ્યવસ્થાતંત્ર તેમજ પર્યાવરણમાં થતા ફેરફારોની અસર કેવી હોય છે? (A) ઝડપી (B) તીવ્ર (C) ઉપરના બધા જ (D) મંદ
92	વિમાની કંપનીના લક્ષય બજારમાં સમાવિષ્ટ એવા બજારના વિભિન્ન ગ્રાહકોની જરૂરિયાતોને સંતોષવી એ સમયપત્રકના આયોજનનું કયું કાર્ય છે? (A) મુખ્ય (B) ગૌણ (C) A અને B (D) એક પણ નહિ
93	વિમાની માર્ગી વાહન વ્યવહારના પ્રથમ પંક્તિના મુસાફરો કોને ધ્યાનમાં લેતા નથી? (A) સેવાની ગુણવત્તા (B) કર્મચારીઓના વિનય (C) કિંમત (D) કર્મચારીઓનો વિવેક
94	બજારની અસરકારક્તાના અન્વેષણના કર્યો કેટલા? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
95	વિમાનીમાર્ગી સંસ્થાનું સમયપત્રક ગોઠવવાનું કામ કોણ કરે છે? (A) સરકાર (B) આયોજકો (C) પાયલોટ (D) વિમાની કંપની

96	વિમાની કંપનીઓ મહતમ કમાણી માટે કઈ નીતિ અપનાવે છે? (A) હરીફાઈ (B) કિંમત ભેદભાવ (C) A અને B (D) એક પણ નહી
97	વિમાની કંપનીની નફાકારકતા માપવા માટે શાની નફાકારકતા જાણવી જોઈએ? (A) વિભિન્ન પેદાશ (B) વિભિન્ન ગ્રાહક સમૂહ (C) ભૌગોલીક પ્રદેશ (D) ઉપરના બધા જ
98	વિમાની સેવાના ઉદ્યોગમાં નફાકારકતા નક્કી કરવા માટેના પાયાના માપદંડો કેટલા છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) પાંચ (D) છ
99	વિમાની કંપનીઓની વેપાર કરવાની આવડત નાણાકીય સ્થધરતા અને અસ્તિતત્વનો આધાર શેના ઉપર છે? (A) ખર્ચ (B) નફો (C) કિંમત (D) ઉપરના બધા જ
100	વિમાની કંપની કોને તેમની સેવાના બદલામાં વળતર ચૂકવે છે? (A) દલાલો (B) પેસેન્જરો (C) ગ્રાહકો (D) એક પણ

———————

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સંત્રાત પરીક્ષા જુલાઈ – **2016**

સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજીયાત છે.

2. જયાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.

3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું

4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ–નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.

5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શકયતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (X) નિશાની કરો.

6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ ૨૬ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન એન્વાયરમેન્ટ સ્ટડીઝ (CES)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠયક્રમ : પારસ્પરિકતા, પર્યાવરણ અને પ્રવાસ (TS-05)

તારીખ : 11/07/201**6**

સમય : 11.00 to 02.00 **કુલ ગુણ : 70**

1	જે ઉપભોગતાઓ ફક્ત વનસ્પતિઓનો આહાર તરીકે ઉપયોગ કરતાં હોય તેને કેવા ઉપભોગતાઓ કહેવાય? (A) શાકાહારી (B) માંસાહારી (C) સર્વાહારી (D) ત્રણેય
2	પ્રકાશ સંશ્લેષણની પ્રક્રિયા દરમ્યાન વનસ્પતિ કયા વાયુનો ઉપયોગ કરે છે? (A) ઓક્સીજન (B) નાઇટ્રોજન (C) કાર્બન ડાયોક્સાઇડ (D) હાઇડ્રોજન
3	જીવનની મૂળભૂત અને પ્રાથમિક જરૂરીયાત શું છે? (A) ઊર્જા (B) સૂર્યપ્રકાશ (C) રહેઠાણ (D) A અને B
4	'કુદરતનું કાર્ય માનવજાતિની સેવા કરવાનું જ છે તેથી કુદરતનું શોષણ કરવું તે કાયદેસરનો અને કુદરતી અધિકાર છે" આ માન્યતા કોની છે? (A) જ્યુડો-ખ્રિસ્તી (B) ચાલ્સ ડાર્વિન (C) આલ્ફર્ટ વાલે (D) જ્હોન
5	વનસ્પતિઓ તેમજ અન્ય સમુદાયોને જરૂરી એવા ખનીજ તત્વોનો સંગ્રહ કોણ કરે છે? (A) વાતાવરણ (B) પત્થર (C) જમીન (D) પાણી
6	પ્રવાસન ઉદ્યોગ એ (A) રોજગારી પેદા કરે છે (B) વિદેશી ચલણ કમાવી આપે છે (C) મૂડી રોકાણને પ્રોત્સાહન આપે છે (D) ત્રણેય
7	વધુને વધુ મોટી સંખ્યામા જીવવાની તથા આગળના લોકોએ ભોગવેલા હોય તેથી વધુ જીવન ધોરણથી જીવવાની મનુષ્યની ઇચ્છાને પરિણામે શાની સમસ્યા ઉદભવે છે? (A) પુરવઠાની (B) પર્યાવરણ (C) માંગની (D) એકપણ નહી
8	નકારાત્મક, સામાજિક અને પર્યાવરણીય અસરોને ઘટાડીને વધુમાં વધુ આર્થિક લાભ મળી શકે એ રીતે વ્યવસ્થિત ગોઠવણી વાળો ઉદ્યોગ એટલે, (A) ટકાઉ પ્રવાસન (B) પ્રવાસન (C) ટુરીઝમ (D) ત્રણેય
9	વિવિધ સ્થળો પર આપવામાં આવતી નિવાસ સુવિધાઓની સંખ્યા અને સ્વરૂપ શેના પર આધારિત હશે? (A) પ્રવાસીઓની જરૂરીયાતો (B) ખર્ચ (C) કિંમત (D) આવક

10	પ્રવાસન આયોજન અને _____ ટકાઉ વિકાસની ભાવના સાથે થવો જોઇએ? (A) ખર્ચ (B) વિકાસ (C) આવક (D) પ્રવાસ
11	પરંપરાગત રીતે પ્રવાસનને કેવી પ્રવૃત્તિ ગણવામાં આવે છે? (A) સામાજીક પ્રવૃત્તિ (B) માનવ પ્રવૃત્તિ (C) સરકારી પ્રવૃત્તિ (D) આર્થિક પ્રવૃત્તિ
12	ખજૂરાહો અત્યારે ભારતના _____ ઐતિહાસિક સ્થાનો પૈકીનું એક ગણાય છે. (A) શ્રેષ્ઠ (B) મોંઘા (C) A અને B (D) એકપણ નહી
13	ભારતમાં સાહસિકોને ખાસ ધિરાણ સહાય કોણ આપે છે? (A) ટુરિઝમ ફાયનાન્સ કોર્પોરેશન (B) પ્રવાસન બેંકો (C) ટુરિઝમ ધિરાણ કેન્દ્રો (D) TSC
14	વર્તમાનમાં વિદેશી ટેકનીશ્યનની સેવાઓ ભાડે લેવા માટે મંજૂરી_____ (A) લેવી પડે છે (B) લેવી પડતી નથી (C) મળતી નથી (D) મળે છે
15	કેટલાંક સ્થાનીક પ્રવાસી ઋતુ દરમ્યાન_____ તરીકે તેમજ પ્રવાસીઓને પરંપરાગત વાહનવ્યવહારના સાધનો દ્વારા મુસાફરી કરાવે છે? (A) પ્રવાસી ગાઇડ (B) સંરક્ષક (C) વેપારી (D) એકપણ નહી
16	ભારતીય રણપ્રદેશ દેશના કયા ભાગમાં આવેલો છે? (A) ઉત્તર (B) દક્ષિણ (C) પૂર્વ (D) પશ્ચિમ
17	સમગ્ર વિશ્વમાં સૌથી વધુ ફળદ્રુપ જમીનનો વિસ્તાર કયો છે? (A) ગંગા કિનારાના મેદાનો (B) ઉત્તર પ્રદેશ (C) દક્ષિણ (D) આંધ્ર પ્રદેશ
18	માનવજાતે તેના નૈસર્ગિક પરિસરમાં ઉપલબ્ધ થતાં સંશાધનોનું હંમેશા પોતાના લાભાર્થે _____ કર્યુ છે. (A) પોષણ (B) શોષણ (C) સમાધાન (D) સારુ
19	ભેજવાળા પ્રદેશો અનેકવિધ પ્રકારની વનસ્પતિ અને પ્રાણી સૃષ્ટિનું _____ છે. (A) ઉત્પત્તિ બિંદુ (B) નિવાસસ્થાન (C) જીવન (D) ઉપરના બધાંજ
20	એવી ભૌતિક પ્રવૃત્તિ કે જે વ્યાયામ અને આનંદ પ્રમોદ માટ કરવામાં આવે તેને શું કહેવાય? (A) પ્રવાસ (B) રમતગમત (C) ઉદ્યોગ (D) એકપણ
21	પૃથ્વી પર ઉર્જાનો મુખ્ય સ્ત્રોત કયો છે? (A) સૌર વિકિરણો (B) વાયુ વિલય (C) ઓકિસજન (D) કાર્બન ડાર્યાકસાઇડ
22	કયા ઘટકો પારિતંત્રની રચના કરે છે? (A) જૈવિક (B) અજૈવિક (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
23	વિષુવવૃત્ત પર હવામાન કેવું હોય છે? (A) ખૂબ જ ગરમ (B) ખૂબ જ ઠંડુ (C) ઠંડુ (D) ગરમ
24	પ્રવાસનક્ષેત્રે કયું જૂથ લાંબા સમય માટે ટકી રહે છે તેમજ વધારે અગવડતાઓ પણ સહન કરે છે? (A) યુગલો (B) વૈજ્ઞાનિક જૂથ (C) નિવૃત્ત વ્યકિતઓ (D) મહિલાઓ
25	કયા દશકાવાળા યુગલો મહદ્અંશે સ્વતંત્ર અર્થસભર પ્રવાસીઓ હોય છે? (A) 10 થી 20 (B) 40 થી 50 (C) 30 થી 40 (D) 50 થી 60
26	વર્તમાન વિશ્વમાં ટુરિઝમ એ સૌથી વધુ મહત્વની સામાજિક અને _____ પ્રવૃત્તિઓ બની રહી છે. (A) આર્થિક (B) સાંસ્કૃતિક (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
27	વાહનવ્યવહારના પરંપરાગત સાધનો કયા છે? (A) પાકા રસ્તા (B) રેલ્વે (C) હવાઇ માર્ગો (D) ઉપરના બધાંજ
28	પ્રવાસનની વિસ્તરતી દુનિયામાં તેના યોગ્ય આયોજન ઉપર ખૂબજ અધિક ધ્યાન કઇ સરકાર આપે છે? (A) રાષ્ટ્રીય (B) પ્રાદેશિક (C) આંતરરાષ્ટ્રીય (D) A અને B

29	પર્વતીય શહેરમાં પ્રવાસીઓનાં એક પ્રવાસન જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ જવા-આવવા માટે કયા નેટવર્કનો ઉપયોગ એક નવી બાબત હશે. (A) મોબાઇલ (B) રેલ્વે (C) રોપ-વે (D) હવાઇમાર્ગ
30	ભારતમાં મોટી સંખ્યામાં સ્થપાયેલાં કુદરતી અનામત સ્થાનોનો નિભાવ મહદ્અંશે કોની આવકમાંથી થઇ રહેલ છે? (A) પ્રવાસીઓ (B) પ્રવાસ-આયોજકો (C) ફકત A (D) A અને B
31	વહીવટને વધારે પ્રતિનિધિત્વપૂર્ણ બનાવવા માટે પર્યાવરણ મંત્રાલયે કયો વિચાર અમલમાં મૂક્યો છે? (A) માર્ગદર્શિકા (B) માર્ગદર્શન (C) વનમુખિયા (D) માર્ગદર્શક
32	પ્રવાસન પ્રવૃત્તિ કયા સમુદાયને અસર કરે છે? (A) મહેમાન (B) યજમાન (C) A અને B (D) પર્યટક
33	ઉત્ક્રમણીય પ્રકૃતિના પરિવર્તનોની અસર કેવી હોય છે? (A) ટૂંકાગાળાની (B) લાંબાગાળાની (C) મધ્યમગાળાની (D) ઉપરના બધાંજ
34	વનસ્પતિ સૃષ્ટિ એ વન્ય જીવનનો _____ છે. (A) એક અંશ (B) એક ગેરલાભ (C) ફાયદો (D) એકપણ નહીં
35	ભારતના દરિયાકિનારાનો વિસ્તાર કેટલો છે? (A) 7658 કિ.મી. (B) 5000 કિ.મી. (C) 5689 કિ.મી. (D) 4972 કિ.મી.
36	બંગાળના ઉપસાગરમાં કયા ટાપુ આવેલાં છે? (A) અંદામાન (B) નિકોબાર (C) A અને B (D) હિમાલય
37	જૈવિક સંગઠનને એના સમગ્રજીવનકાળ દરમ્યાન અસર કરનાર દરેક પરિબળને શું કહેવાય? (A) પર્યાવરણ (B) વાતાવરણ (C) આવરણ (D) જીવાવરણ
38	હવામાન, તાપમાન, અવક્ષેપણ, મૌસમીય વિષમતા અને પવન એ સમપર્યાવરણીય પ્રદેશોની રચનાને અસર કરતાં પરિબળો કયા છે? (A) માધ્યમિક (B) પ્રાથમિક (C) નકારાત્મક (D) હકારાત્મક
39	હરિતગૃહની અસરમાં ભાગ ભજવનાર વાયુઓ કેટલા છે? (A) ત્રણ (B) ચાર (C) પાંચ (D) છ
40	મોટર વાહન અને ખનીજતેલ સહિત કયો ઉદ્યોગ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના ત્રણ મહત્વના પ્રકારો પૈકીનો એક છે? (A) દરિયાઈ વ્યવહાર (B) પ્રવાસન (C) લોખંડ (D) કાપડ
41	પ્રવાસન ઉદ્યોગ પોતાનો _____વધારવાના બજારૂ સાધન તરીકે જવાબદાર પ્રવાસનનો સૂત્ર તરીકે ઉપયોગ કરે છે. (A) ખર્ચ (B) નફો (C) ધંધો (D) બોજો
42	સમગ્ર વિશ્વના દેશોમાં પર્યાવરણીય કટોકટીના કયા પાસાઓનો આપણે સામનો કરી રહ્યા છીએ? (A) વૈજ્ઞાનિક (B) તકનિકી (C) ભૌગોલિક (D) ઉપરના બધા જ
43	કોઈપણ પ્રવાસી સ્થળની ભૌતિક વિકાસ યોજનાનો મૂળભૂત ઉદ્દેશ પ્રવાસીઓને _____ કરવાનો હોય છે. (A) આકર્ષિત (B) છેતરવાનો (C) ફાયદો (D) નુકસાન
44	સંસ્થાનવાદ અને સામ્રાજયવાદ ઉપરાંત શેનાથી પર્યાવરણ પર જોખમ ઉભા થાય છે? (A) સર્વોપરિતા માટેના યુદ્ધ (B) નફા માટેની ગાંડી દોટ (C) વિશ્વ યુદ્ધો (D) ઉપરના બધા જ
45	કયો ઉદ્યોગ એ વિશિષ્ટ સેવાલક્ષી ઉદ્યોગ છે? (A) કાપડ (B) પ્રવાસન (C) વાહન (D) લોખંડ
46	જે–તે પ્રદેશની જમીનના ભીનાશવાળા સ્થળ ભેજયુકત ટુકડાને શું કહેવાય? (A) ભેજવાળો પ્રદેશ (B) સૂકો પ્રદેશ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
47	ભારતમાં કયા દસકામાં પ્રવાસનને વાહનવ્યવહાર મંત્રાલયના એક વિભાગ તરીકેની ઓળખ મળી હતી? (A) 1950 (B) 1960 (C) 1970 (D) 1980

48	જે પ્રદેશો જુદા જુદા શાસકો અને વહિવટકર્તાઓનું વધારે ધ્યાન ખેંચ્યુ તે પ્રદેશો અન્ય પ્રદેશોની સરખામણીમાં કયા દરે વિકાસ પામ્યા? (A) ઝડપી (B) ઓછા (C) મધ્યમ (D) ખૂબ જ ઓછા
49	વન્યજીવના રહેઠાણનો વિનાશ શેના કારણે થયો છે? (A) ખેતીનો વિકાસ (B) ઉદ્યોગીકરણ (C) શહેરીકરણ (D) ઉપરના બધા જ
50	વાતાવરણમાં રહેલા પ્રવાહી રજકણોને શું કહેવાય? (A) વાયુવિલય (B) ઓઝોન (C) ભેજ (D) સ્ફટીકો
51	વાતાવરણના હવામાનનો આધાર શેના ઉપર રહેલો છે? (A) જૈવિક સંગઠન (B) પવન (C) ઓક્સિજન (D) તાપમાન
52	વનસ્પતિની બાષ્પોત્સર્જનની પ્રક્રિયા શેનાથી અસર પામે છે? (A) પાણી (B) વાતાવરણ (C) જમીન (D) પવન
53	ભારતીય ગ્રંથોમાં કોને રહેઠાણના અનિવાર્ય અંશ તરીકે ગણવામાં આવેલ છે? (A) તુલસી (B) ફુલ (C) વૃક્ષ (D) આસોપાલવ
54	પર્યાવરણની સુરક્ષા માટેની મહત્વની વિભાવના કઇ છે? (A) ક્ષમતાશક્તિ (B) પ્રવાસન પ્રવૃત્તિ (C) ભૌતિક પર્યાવરણ (D) એકપણ નહી
55	કુદરતી સંસાધનો માટેની માનવીની જરૂરીયાતોનું સૌથી વધુ વિસ્તરણ ક્યારે થયું? (A) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ પછી (B) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ પહેલા (C) ૧૫૪૦ (D) ૨૦૦૧
56	જેઇમ્સ. આર. મેકગ્રેગોરે 'ટકી શકે તેવો વિકાસ' નામનો લેખ ક્યારે પ્રસિધ્ધ કર્યો ? (A) ૧૮૮૪ (B) ૧૯૯૪ (C) ૧૮૦૧ (D) ૧૭૮૨
57	પ્રવાસન વિકાસ એ અર્થશાસ્ત્ર ઉપરાંત કયા વિષય સાથે સંબંધ ધરાવે છે? (A) ભૂગોળ (B) સમાજશાસ્ત્ર (C) માનવવિજ્ઞાન (D) ઉપરના બધા જ
58	સર્વ આંતર માળખાકીય સુવિધાઓનો વિકાસ ભવનની કઇ બાજુ કરવો જોઇએ? (A) જમણી (B) ડાબી (C) ચારેબાજુ (D) વચ્ચે
59	કઇ સરકાર પ્રવાસનની વિસ્તરની દુનિયામાં તેના યોગ્ય આયોજન ઉપર ખૂબ જ અધિક ધ્યાન આપે છે? (A) પ્રાદેશીક (B) **રાષ્ટ્રીય** (C) A અને B બંન્ને (D) એકપણ નહીં
60	કયા દેશમાં 'સેન્ટ ફ્લોરિસ નેચરલ પાર્ક' ને પ્રવાસીઓ માટે ખુલ્લો મુકી દઇને વન્ય જીવન માટે અસરકારક સુરક્ષા ઉપલબ્ધ કરી છે? (A) આફ્રિકા (B) મધ્ય આફ્રિકા (C) દક્ષિણ આફ્રિકા (D) ઉત્તર આફ્રિકા
61	કયા પ્રાચીન સ્મારકને 'વિશ્વનો વારસો' ગણવામાં આવે છે? (A) સાપુતારા (B) ખજૂરાહો (C) તાજમહલ (D) માઉન્ટઆબુ
62	મૂડી સાધનોની આયાત માટે હોટલો અને રેસ્ટોરન્ટ, ટ્રાવેલ એજન્ટો અને પ્રવાસી આયોજકોને કસ્ટમ ડ્યુટીમાં કેટલા ટકા રાહત આપવામાં આવે છે? (A) ૧૦ (B) ૧૫ (C) ૨૦ (D) ૨૫
63	પર્યાવરણ સાથેની કોઇપણ આંતરક્રિયાઓમાં કોનો એક ચોક્કસ જથ્થો લગભગ દરેક વખતે દાખલ થાય છે? (A) પરિવર્તનો (B) હવા (C) વાતાવરણ (D) ભેજ
64	કુદરતી વિસ્તાર પ્રવાસન એ ટકાઉ નાણાકીય બળતર વાળો અને કેવી પર્યાવરણીય અસરોવાળો સંભવિત ઉદ્યોગ છે? (A) ખૂબ જ ઊંચી (B) ખૂબ જ નીચી (C) નીચી (D) ઊંચી
65	સમુદ્રતટો અને સાગરોનું પરિતંત્ર કેવું છે? (A) ખૂબ જ મજબૂત (B) ખૂબ જ નાજૂક (C) ઉપયોગી (D) નકામુ

66	દક્ષિણ ભારતમાં વિષુવવૃત્તિય વાતાવરણ ધરાવતું શું છે?						
	(A)	રણપ્રદેશ	(B)	ગાઢ વરસાદી જંગલ	(C)	પર્વત પ્રદેશ	(D) ઉપરના બધા જ
67	પ્રવાસને ઘણી વન્યસૃષ્ટિની ખોરાકની અને ..... ટેવોને પણ અસર પહોંચાડી છે?						
	(A)	પ્રજનન	(B)	પાણી	(C)	રહેઠાણ	(D) કપડાં
68	અરબી સમુદ્રના ટાપુઓમાં નાના નાના કેટલા ટાપુઓનો સમૂહ છે?						
	(A)	૧૫	(B)	૨૦	(C)	૨૫	(D) ૩૦
69	હિંદુઓના વૈશ્વિક દ્રષ્ટિકોણની અંદર હિમાલયની અગત્યતા કેવી છે?						
	(A)	ધાર્મિક	(B)	ભૌગોલિક	(C)	પર્વતીય	(D) સૌંદર્યલક્ષી
70	ભેજવાળા વિસ્તારોમાં થતાં પ્રદુષણથી કોને નુકશાન થાય છે?						
	(A)	જીવસૃષ્ટિ	(B)	વનસ્પતિસૃષ્ટિ	(C)	A અને B બંન્ને	(D) એકપણ નહીં

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ-2016

સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજીયાત છે.

2. જયાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.

3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું

4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ–નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.

5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શકયતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (X) નિશાની કરો.

6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ ૨૬ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ માર્કેટિંગ (CTM)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠયક્રમ : પ્રવાસન સંચાલન (TS-06)

તારીખ : 11/07/2016

સમય : 11.00 TO 02.00 **કુલ ગુણ : 100**

1	પેઢીનું મુખ્ય કાર્ય શેમાં કાર્યક્ષમતા સિધ્ધિ કરવાનું છે? (A) ઉત્પાદન (B) વિતરણ (C) A અને B (D) એકપણ નહિ
2	પેઢીની સેવાઓ અને કાર્યક્રમોની કિંમતો નક્કી કરવાનું અથવા એ અંગે સલાહ આપવાનું કાર્ય કોણ કરે છે ? (A) વેચાણ સંચાલક (B) પ્રદેશ સંચાલક (C) ગ્રાહક સંબંધ સંચાલક (D) કિંમત સંચાલક
3	બજાર સંશોધન પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થાનો કેવો ભાગ છે ? (A) બાહ્ય (B) લક્ષ્યાંકિત (C) અંતર્ગત (D) મધ્યંકિત
4	નાના પાયાના એકમમાં બજાર વ્યવસ્થા પર શું રાખવાનું કામ સોંપી શકાય છે? (A) દેખરેખ (B) જવાબદારી (C) જાણકારી (D) A અને B
5	પ્રવાસન સ્થળોએ કયા ક્ષેત્રમાં સ્પર્ધા વધી રહી છે. (A) ભોમિયાઓ (B) રેસ્ટોરન્ટો (C) હોટલો (D) ઉપરના બધાંજ
6	માહિતીનું પધ્ધતિસરનું એકત્રિકરણ અને તેનું તટસ્થ વિશ્લેષણને શું કહેવાય? (A) પ્રશ્નાવલી (B) નિદર્શન (C) બજાર સંશોધન (D) વિભાગીકરણ
7	પર્યટકોની શારીરિક અને માનસિક સલામતી સાથે સંકળાયેલા પરિબળો કયા છે? (A) સામાજિક અને સલામતી (B) રાજકીય અને કાયદાકીય (C) ભૌગોલિક (D) ઉપરના બધાંજ
8	સંશોધન માટેની ડિઝાઇનમાં મહત્વનું અંગ કયુ? (A) પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરવી (B) સર્વેક્ષણ (C) નમૂનો (D) ચિત્રો તૈયાર કરવા
9	કઇ સંસ્થાઓ વ્યાપક અને વાણિજયક સ્વરૂપની પ્રવાસન પ્રવૃત્તીનો આંતરીક રીતે વિકસાવી શકાય તે પ્રકારની રૂપાંતર પ્રક્રિયામાં મહત્વનું કાર્ય કરે છે? (A) બિનસરકારી (B) સરકારી (C) સ્થાનિક (D) રાજકીય
10	_____એ સામાજિક જવાબદારીવાળા બજાર વ્યવસ્થાની મુખ્ય પ્રક્રિયા છે? (A) પ્રવાસીઓ (B) યજમાન વસ્તી (C) સમજાવટ (D) પર્યાવરણ

11	પ્રવાસન પ્રવૃત્તિમાં ગ્રાહકોની જેવી ભૂમિકા છે તે જ પ્રકારની ભૂમિકા અને દરજ્જો કોનો છે? (A) યજમાન વસ્તી (B) સ્થાનિક સંસ્થાઓ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
12	બજારની જરૂરીયાત પ્રમાણે ગ્રાહકો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવા માટે કે તેમની જરૂરીયાત સંતોષવા માટે જે કાંઇ આપી શકાય તેને શું કહેવાય? (A) કિંમત (B) વસ્તુ (C) માંગ (D) પેદાશ
13	પેદાશની નાણાકીય સુદ્રઢતાનો વિચાર કર્યા પછી શાનો વિચાર કરવો જોઇએ? (A) વેચાણ વૃદ્ધિ (B) વિતરણ (C) પ્રતિભા (D) ઉપરના બધાંજ
14	નવી પેદાશના ભાવિ વેચાણ અને નફાકીય સંભવિતતાના અંદાજો તૈયાર કરવા એટલે.....? (A) ધંધાકીય પર્યાવરણ (B) ધંધાકીય વિશ્લેષણ (C) પેદાશ વિકાસ (D) વેપારીકરણ
15	પેદાશ વિકાસનું અંતિમ પગલુ કયુ છે? (A) પ્રતિભા (B) વિતરણ (C) વેપારીકરણ (D) માંગ
16	જયારે વિક્રેતા પેદાશના કેન્દ્રિય લાભોને સાદી પેદાશના સ્વરૂપમાં રજૂ કરે ત્યારે તેને શું કહેવાય? (A) બજાર પેદાશ (B) અપેક્ષિત પેદાશ (C) અભિવૃદ્ધિતપેદાશ (D) સંભવિત પેદાશ
17	પ્રવાસનનો લાભ મેળવવા ખર્ચાતી વાસ્તવિક રકમનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) સમય (B) નાણાકીય ખર્ચ (C) શારીરિક પ્રયત્ન (D) માનસિક ખર્ચ
18	પ્રવાસન સ્થળો શા માટે વિશિષ્ટ ઘટનાઓનું આયોજન કરે છે? (A) પર્યટકોને આકર્ષવા (B) નફો કમાવવા (C) સેવા કરવા (D) વેપાર કરવા
19	પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન અને વ્યવસ્થા કેવા હોય છે? (A) ખર્ચાળ (B) સસ્તાં (C) ઓછાં (D) વધારે
20	પ્રવાસ સ્થળ દેશ અંગે નકારાત્મક પ્રતિભા પ્રવર્તતી હોય ત્યારે તે અંગે નિરાકરણ શોધવા શું અત્યંત ઉપયોગી સાબિત થાય છે? (A) એજન્ટો (B) પરિચય પ્રવાસો (C) સરકાર (D) ઉપરના બધાંજ
21	સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન એટલે સાંસ્કૃતિક હેતુ માટે વ્યકિતઓની હેરફેર- આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે? (A) TTA (B) WTA (C) WHO (D) WTO
22	પ્રવાસનને કોનો મોભો પ્રાપ્ત થયો છે? (A) વ્યવસાય (B) પેઢી (C) ઉદ્યોગ (D) બજાર
23	પ્રસંગ અને પ્રવાસન કેન્દ્રને પ્રસિધ્ધિ કરવામાં અને વિકસાવવામાં કોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે? (A) લેખકો (B) વિચારકો (C) કલાકારો (D) ઉપરના બધાંજ
24	આંતરરાષ્ટ્રીય બજારોમાં પ્રવાસન કેન્દ્રોની બજાર વ્યવસ્થાની જવાબદારી મુખ્યત્વે ભારત સરકારના કયા વિભાગની છે? (A) પ્રવાસન (B) આંતરરાષ્ટ્રીય (C) રાષ્ટ્રીય (D) સરકારી
25	ઉજવણીના હેતુઓ અને _____ને મુલાકાતીના રસને જાગૃત કરવાના દ્રષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે છે? (A) ઉદ્દેશો (B) ખર્ચ (C) આવક (D) આનંદ
26	જયારે હોટલ દ્વારા પૂરી પાડવામાં ન આવતી હોય તેવી આવાસ સુવિધાને બદલે પર્યટકોની સુશ્રુષા ને અનુલક્ષીને ખાસ રીતે આયોજીત કરવામાં આવેલી વ્યવસ્થાને શું કહેવાય? (A) પેઇંગ ગેસ્ટ (B) પૂરક આવાસ સુવિધા (C) યાત્રી નિવાસ (D) મોટેલ્સ
27	ગ્રાહકોની વાસ્તવિક સંખ્યા એવી કઇ વસ્તુ માટે પ્રબળ ઇચ્છા રજૂ કરે જે હયાત ઉત્પાદન અથવા સેવા દ્વારા સંતોષી શકાય તેમ ન હોય તેવી માંગને કેવી માંગ કહેવાય? (A) સતત ઘટતી જતી માંગ (B) નિષેધાત્મક માંગ (C) અનિયમિત માંગ (D) સુષુપ્ત માંગ

28	કયા ખ્યાલ અનુસાર એમ માનવામાં આવે છે કે ગ્રાહક એવા જ ઉત્પાદનનો પક્ષ લેશે કે જે વિપુલ પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ હોય અને કિંમતમાં ઓછું હોય. (A) વેચાણ (B) ઉત્પાદન (C) આધુનિક (D) પરંપરાગત
29	વિમાની કંપનીઓની વેપાર કરવાની આવડત, નાણાકીય સધ્ધરતા અને અસ્તિત્વનો આધાર શેના ઉપર છે? (A) કિંમત (B) નફો (C) ખર્ચ (D) ઉપરના બધાંજ
30	પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં શાનો સમાવેશ થાય છે? (A) પ્રવાસધામો (B) ઘટનાઓ (C) આવાસીય સુવિધાઓ (D) ઉપરના બધાંજ
31	કઇ પ્રોડકટ એ અત્યંત નાશવંત છે જેનો ભવિષ્ય માટે સંગ્રહ થઇ શકતો નથી. (A) પ્રવાસન (B) વિમાન માર્ગી (C) સેવા (D) વાહન વ્યવહાર
32	બજાર વિભાજન એ એક _____ છે. (A) ઘટના (B) પ્રક્રિયા (C) બાબત (D) સંચાલન
33	વર્તણૂકલક્ષી વિભાજન શાના આધારે કરી શકાય? (A) ગ્રાહકોનું જ્ઞાન (B) વલણ (C) ઉપયોગ (D) ઉપરના બધાંજ
34	કઇ માર્કેટિંગ શૈલી હેઠળ પેઢી દરેક લાયક ગ્રાહકને તેની પેદાશ ખરીદવા આકર્ષવા પ્રયત્ન કરે છે? (A) વિભાજન સિદ્ધાંત (B) લક્ષ્યાંકિત માર્કેટિંગ (C) વ્યાપક માર્કેટિંગ (D) ઉપરના બધાંજ
35	હરીફો વિશિષ્ટ બજાર વિભાગો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી ઉત્તમ પરિણામ પ્રાપ્ત કરી શકે આ મંતવ્ય કોનું છે? (A) ફિલિપ કોટલર (B) ટી.સી.મિડલટન (C) સ્ટીફન મોર્સ (D) ચિસ્નાલ
36	કઇ સાલમાં અગાઉનું યુ.એસ.એસ.આર. ભારત માટે પર્યટકો મોકલતુ એક મહત્વનું બજાર સાબિત થયુ હતું? (A) 1991 (B) 1996 (C) 1988 (D) 1998
37	_____ અનેક તત્વોનું બનેલું સંકુલ છે. (A) બજાર (B) પર્યટન (C) પ્રવાસન (D) એકપણ નહીં
38	હરીફોની સાથે રહીને બજાર હિસ્સો _____ હોય તો સ્પર્ધકોના પ્રયત્નોનો પેઢીએ લાભ ઉઠાવવા પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. (A) વધારવો (B) ઘટાડવો (C) દૂર કરવો (D) સ્થિર
39	કઇ વ્યવસ્થાની વપરાશમાં વધારો થાય છે? (A) રાજય (B) બજાર (C) પ્રવાસ (D) ઉપરના બધાંજ
40	શાની રચના ઉપર જ બજાર મિશ્રના અન્ય પાસાં રચાય છે? (A) વેચાણ (B) સ્થળની રચના (C) પેદાશ (D) બાંહેધરી
41	દરેક પેદાશશ્રેણીને _____ હોય છે. (A) લંબાઇ (B) ભાગ (C) પહોળાઇ (D) બહુલક
42	પ્રવાસન બજારમાં વટાવ એ કેવા ગાળાની યુક્તિ છે? (A) ટૂંકા (B) મધ્યમ (C) લાંબા (D) ખર્ચાળ
43	પરિચય પ્રવાસોમાં અભિપ્રાય ઘડવૈયામાં કોને આમંત્રિત કરવા જોઇએ? (A) પત્રકારો (B) પ્રવાસ લેખકો (C) નેતાઓ (D) ઉપરના બધાંજ
44	કોની બજાર વ્યવસ્થા પ્રસંગને અનુરૂપ હોવી જોઇએ? (A) પર્યટકો (B) બજાર (C) દલાલો (D) ટ્રાવેલ્સ કંપનીઓ
45	ઉચ્ચવર્ગના પર્યટકોના વર્ગીકરણમાં મહદ્અંશે કોને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે? (A) કિંમત (B) સગવડો (C) આવક (D) નફો
46	જુદાજુદા દેશોની સરકારો પ્રવાસનનો ઉપયોગ કયા વિકાસ માટે કરી રહી છે? (A) સામાજિક (B) આર્થિક (C) સાંસ્કૃતિક (D) આંતરિક

47	છેવટના ખરીદનારને હોટલના ઓરડાઓની માહિતીસહિત ઓરડાઓ તેમજ સેવાઓની વેચાણ વૃદ્ધિ માટે સહાયભૂત બને એવી પેઢીને શું કહેવાય? (A) વેપારીઓ (B) સ્પર્ધકો (C) ગ્રાહકો (D) બજારવ્યવસ્થાના મધ્યસ્થીઓ
48	ભારતમાં કયા વેચાણનો ખ્યાલ વધુ પ્રચલિત છે? (A) આક્રમક (B) પુન:વેચાણ (C) સંભવિત (D) આધુનિક
49	ભારતના તમામ પ્રવાસધામોમાં કયા પ્રકારની હોટલો જોવા મળે છે? (A) વેસ્ટર્ન સ્ટાઇલ (B) ભારતીય શૈલી (C) અમેરિકન (D) એકપણ નહીં
50	વીમાની કંપનીઓના નફાની કમાણીનો આધાર કિંમત નિર્ધારણ અને પડતર ઉપરાંત શેના પર રહેલો છે? (A) આવક (B) પેસેન્જર (C) અંકુશ રાખવાની આવડત (D) B અને C
51	પર્યટન માટેના વાહન વ્યવહારના ગ્રાહકોનું વર્ગીકરણ શેના આધારે થાય છે? (A) બજાર વિભાજન (B) મુસાફરી માટેની પ્રેરણા (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
52	વીમાની સેવા આપતી સંસ્થામાં ફેરફાર ક્ષમતા કયારે શકય બને? (A) આવક વધતી હોય (B) માહિતી સંચારની વિપુલતા હોય (C) નફો વધતો હોય (D) એકપણ નહીં
53	ગ્રાહકને ખરીદી કરવા પ્રેરવો અથવા આપણી પેદાશથી વાકેફ કરવો એને શું કહેવાય? (A) પેદાશ (B) વિતરણ (C) વેચાણ (D) હોંશિયારી
54	ટ્રાવેલ એજન્સી એ એક _____ તરીકે કામ કરનારુ વ્યવસ્થાતંત્ર છે. (A) મધ્યસ્થી (B) દલાલ (C) વેપારી (D) એજન્ટ
55	ગિલ્બર્ટ અને બેઈલીના મતે આધુનિક ધંધાદારી પ્રણાલિકાઓ અને બજાર વ્યવસ્થાના વિકાસના તબક્કાઓ કેટલા છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
56	બજાર વ્યવસ્થા એ કેવા મૂલ્યોના વિનિમયને ઉત્તેજન આપે છે? (A) અસ્વૈચ્છિક (B) સ્વૈચ્છિક (C) બંને (D) એકેય નહીં
57	કઈ માર્કેટિંગ શૈલીમાં પેઢી બજાર માટે બે કે તેથી વધુ પેદાશો બનાવે છે. (A) વ્યાપક માર્કેટિંગ (B) પેદાશ ભિન્નતાવાળુ બજાર (C) લક્ષ્યાંકિત માર્કેટિંગ (D) એકેય નહીં
58	કોના માટે પર્યટકો મોકલતાં બજારોનું જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે? (A) પ્રવાસન પેદાશો (B) સેવાઓનું માર્કેટિંગ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
59	કયા દેશની સંસ્કૃતિ, ઈતિહાસ, સ્થાપત્ય, પર્વતો, ધર્મ અને વંશિયતા આંતરરાષ્ટ્રીય પર્યટકો માટે આકર્ષણરૂપ છે. (A) ભારત (B) અમેરિકા (C) જાપાન (D) રશિયા
60	કઈ પ્રક્રિયા હેઠળ વસ્તીના ભિન્નભિન્ન ભાગોમાંથી નમૂના પસંદ કરાય છે? (A) પદ્ધતિસરનું નિદર્શન (B) સ્તરિત નિદર્શન (C) યદચ્છ નિદર્શન (D) પ્રાદેશિક નમૂનાકરણ
61	જો વસ્તીમાંથી અમુક નમૂનાનો સંપર્ક કરીને તેની પાસેથી માહિતી મેળવવામાં આવે તો તેને કયું સર્વેક્ષણ કહેવાય? (A) વસ્તી (B) નમૂના (C) એકમ (D) સંપૂર્ણ
62	પર્યટકોની શારીરિક અને માનસિક સલામતી સાથે સંકળાયેલા પરિબળો કયા છે? (A) સામાજિક અને સલામતી (B) રાજકીય અને કાયદાકીય (C) ભૌગોલિક (D) ઉપરના બધા જ
63	પ્રવાસ ઉદ્યોગ એ કેવો ઉદ્યોગ કહેવાય? (A) એકમુખી (B) બહુમુખી (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
64	વેચાણ કે ધંધાના પ્રોત્સાહન માટેનુ સૌથી હાથવગુ સ્વરૂપ હોય તેને શું કહેવાય? (A) પ્રચાર (B) વેચાણ (C) જાહેરાત (D) વેચાણ પ્રોત્સાહનો
65	દરેક ખાનગી કે જાહેર સંસ્થા એક યા બીજી રીતે પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલ હોય છે. – આ વિધાન (A) સાચું છે (B) ખોટું છે (C) કરી શકાય નહીં (D) અધૂરુ છે

66	_____એ સામાજિક જવાબદારીવાળા બજારવ્યવસ્થાની મુખ્ય પ્રક્રિયા છે. (A) પ્રવાસીઓ (B) યજમાન વસ્તી (C) સમજાવટ (D) પર્યાવરણ
67	જયારે કોઈ મકાન કે વિસ્તારને તેના અસલ ઉપયોગમાંથી કોઈ બીજા જ ઉપયોગમાં લેવામાં આવે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) વિસ્થાપન (B) પેલેસ (C) વિતરણ (D) વિતરણમિશ્ર
68	મોટી કંપનીઓમાં પેદાશ વિકસાવવા માટે શું હોય છે? (A) વસ્તુ મિશ્ર (B) અપેક્ષિત પેદાશ (C) જવાબદાર જૂથ (D) સંભવિત પેદાશ
69	કયા તબક્કામાં વસ્તુનો બજારમાં સ્વીકાર થતો જાય છે અને વેચાણ તથા નફો વધે છે. (A) પ્રવેશ (B) પરિપકવતા (C) વિકાસ (D) પતન
70	સંગ્રાહાલય માટેનું વસ્તુમિશ્ર એની લંબાઈમાં કેટલી પેદાશ શ્રેણીઓનું બનેલું હોય છે? (A) ત્રણ (B) ચાર (C) પાંચ (D) છ
71	કોઈ દેશમાં અચાનક કોઈ કટોકટી ઉદ્દભવે ત્યારે પ્રવાસીઓનાં આગમનમાં શું થાય છે? (A) મોટો વધારો (B) મોટો ઘટાડો (C) કોઈ જ ફેરફાર થતો નથી (D) ઉપરના બધા જ
72	કયા રાજયએ પોતાના રાજયને એક સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન કેન્દ્ર તરીકે વિકસાવ્યુ છે? (A) ગુજરાત (B) મહારાષ્ટ્ર (C) રાજસ્થાન (D) મધ્યપ્રદેશ
73	ઉત્સવો _____ ધોરણે ઉજવાતા હોય છે જયારે વિશિષ્ટ પ્રસંગો જે–તે પ્રવાસન કેન્દ્ર પર ફકત એક જ વાર ઉજવાતા હોય છે. (A) વાર્ષિક (B) અર્ધ–વાર્ષિક (C) ત્રિ–માસિક (D) એકપણ નહીં
74	મોટે ભાગે સારી ગુણવત્તા, સારો દેખાવ અને સારા લક્ષણો ધરાવતી હોય તેવી ચીજવસ્તુઓની તરફેણ કોણ કરતું હોય છે? (A) ગ્રાહકો (B) વેપારીઓ (C) બજાર (D) સરકાર
75	વિમાનીમાર્ગી સંસ્થાનું સમયપત્રક ગોઠવવાનું કામ કોણ કરે છે? (A) પાયલોટ (B) વિમાની કંપની (C) આયોજક (D) સરકાર
76	બજાર વ્યવસ્થા એક _____ પ્રક્રિયા છે કે જે સમાજની ભૌતિક જરૂરિયાતોને ઓળખે છે અને સંતોષ છે. (A) સામાજિક (B) આર્થિક (C) વૈજ્ઞાનિક (D) સાંસ્કૃતિક
77	માર્કેટીગ કોની સાથે સંકળાયેલું છે? (A) પેદાશ (B) વિતરણ (C) ઉપભોગ (D) ઉપરના બધા જ
78	ક્ષેત્ર અભ્યાસ દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલી માહિતીને કઈ માહિતી કેહવાય? (A) પ્રાથમિક માહિતી (B) ગૌણ માહિતી (C) જનસંખ્યા (D) યદરછ માહિતી
79	ભારત સરકારના ૧૯૯૨ ના પ્રવાસનના રાષ્ટ્રીય એક્સન પ્લાન હેઠળ કેન્દ્રિત વિકાસ માટે કેટલા પ્રવાસ કેન્દ્રો નક્કી કરવામાં આવ્યા છે? (A) ૧૫ (B) ૨૦ (C) ૨૧ (D) ૨૨
80	પ્રવાસન "મિનિસ્ટ્રી" ની ભૂમિકા એક સંશોધક અને કયા સ્વરૂપની થઇ રહે છે? (A) નીતિ ઘડતર (B) વિકાસ (C) માનવ સાધન વિકાસ (D) ઉપરના બધા જ
81	પેદાશશ્રેણીમાં આવેલું વિશિષ્ટ એકમે કે જેમના કદ, દેખાવ કિંમત કે અન્ય કોઈ લક્ષણના આધારે બીજાથી અલગ પાડી શકાય છે, તેને શું કેહવાય? (A) પેદાશ શ્રેણી (B) પેદાશ વસ્તુ (C) અભિગમ (D) બજારલક્ષી અભિગમ
82	પેદાશ વિકાસનું અંતિમ પગલું કયું છે? (A) વેપારીકરણ (B) પ્રતિભા (C) વિતરણ (D) માંગ
83	પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન અને વ્યવસ્થા કેવા હોય છે? (A) ખર્ચાળ (B) સસ્તા (C) ઓછા (D) વધારે

84	વર્તમાનમાં ઉજવણીના હેતુઓ અને ઉદેશો કોને જાગૃત કરવાના દ્રષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે છે? (A) મુલાકાતી (B) એજન્ટ (C) વેપારી (D) લોકો
85	સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન એટલે સાંસ્કૃતિક હેતુ માટે વ્યક્તિઓની હેરફેર- આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે? (A) TTA (B) WTA (C) WHO (D) WTO
86	જયપુરને ક્યા શહેર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે? (A) લાલ નગરી (B) બલ્યું સીટી (C) ગુલાબી શહેર (D) લેક પેલેસ
87	સારી ગુણવત્તા, દેખાવ અને સારા લક્ષણો ધરાવતી હોય તેવી ચીજવસ્તુઓની તરફેણ કોણ કરતું હોય છે? (A) વેપારીઓ (B) ગ્રાહકો (C) બજાર (D) સરકાર
88	સંસ્થાકીય ધ્યેય કયા ખ્યાલ દ્વારા આવી શકે છે? (A) બજાર વ્યવસ્થા (B) વેચાણ અંગેનો ખ્યાલ (C) સમાજલક્ષી વ્યવસ્થા (D) પેદાશનો ખ્યાલ
89	તત્કાલીન પ્રર્યાવરણને તેમજ તેના દ્વારા બજારને પૂરી પાડવામાં આવતી સેવા ક્ષમતાને પ્રભાવિત કરે એવા તત્વોનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) આર્થિક પર્યાવરણ (B) તકનીકી પર્યાવરણ (C) સુક્ષ્મ પર્યાવરણ (D) રાજકીય પર્યાવરણ
90	વિમાની કંપનીઓ મહતમ કમાણી માટે કઈ નીતિ અપનાવે છે? (A) હરીફાઇ (B) કિંમત ભેદભાવ (C) A અને B (D) એક પણ નહી
91	વિમાની સેવાના ઉદ્યોગમાં નફાકારકતા નક્કી કરવા માટેના પાયાના માપદંડો કેટલા છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) પાંચ (D) છ
92	વિમાની કંપની કોને તેમની સેવાના બદલામાં વળતર ચૂકવે છે? (A) દલાલો (B) પેસેન્જરો (C) ગ્રાહકો (D) એક પણ
93	વિજ્ઞાપનનું વિસ્તૃત લક્ષ્ય સંગઠન અને _____ વચ્ચે માહિતી સંચાર સ્થાપવાનું છે. (A) વેપારી (B) ગ્રાહક (C) સમાજ (D) એજન્ટ
94	માર્કેટિંગ કોની સાથે સંકળાયેલુ છે? (A) પેદાશ (B) વિતરણ (C) ઉપભોગ (D) ઉપરના બધા જ
95	ગ્રાહકોની વાસ્તવિક સંખ્યા એવી કોઈ વસ્તું માટે પ્રબળ ઈચ્છા રજૂ કરે જે હયાત ઉત્પાદન અથવા સેવા દ્વારા સંતોષી શકાય તેમ ન હોય તેવી માંગને કેવી માંગ કેહવાય? (A) નિષેધાત્મક માંગ (B) સુષુપ્ત માંગ (C) સતત ઘટતી જતી માંગ (D) અનિયમિત માંગ
96	કયું પાસું પ્રવાસન પ્રવૃતિ અને મનોરંજનના સ્વરૂપમાંથી પરિણમે છે? (A) પ્રણાલિકા (B) સામાજિક દબાણો (C) બિન-આબોહવાકીયા (D) આબોહવાકીયઋતુગતતા
97	બજાર એકમના હેતુઓ, વ્યૂહરચનાઓ, વ્યવસ્થા તંત્ર અને તેની કામગીરીનું વ્યવસ્થિત પરિક્ષણ એટલે શું? (A) બજારની અસરકારકતાનું અન્વેષણ (B) બજાર પુરવઠો (C) બજાર તંત્ર (D) બજાર વ્યવસ્થા
98	વિમાનીમાર્ગી સંસ્થાનું સમયપત્રક ગોઠવવાનું કામ કોણ કરે છે? (A) સરકાર (B) આયોજકો (C) પાયલોટ (D) વિમાની કંપની
99	જ્યાં થોડી પેઢીઓ ઉદ્યોગના સંયુક્ત હિસ્સા પર નોંધપાત્ર અંકુશ ધરાવે તેને કયું બજાર કેહવાય? (A) ઈજારો (B) અલ્પહસ્તક ઈજારો (C) ઈજારોયુકત હરીફાઇ (D) હરીફાઇવાળું બજાર
100	પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં માંગ આધારણની જરૂર શા માટે પડે છે? (A) પેદાશ ડીઝાઇન (B) વેચાણના હેતુઓ (C) પેદાશની માંગ સમજવા (D) ઉપરના બધા જ

_____